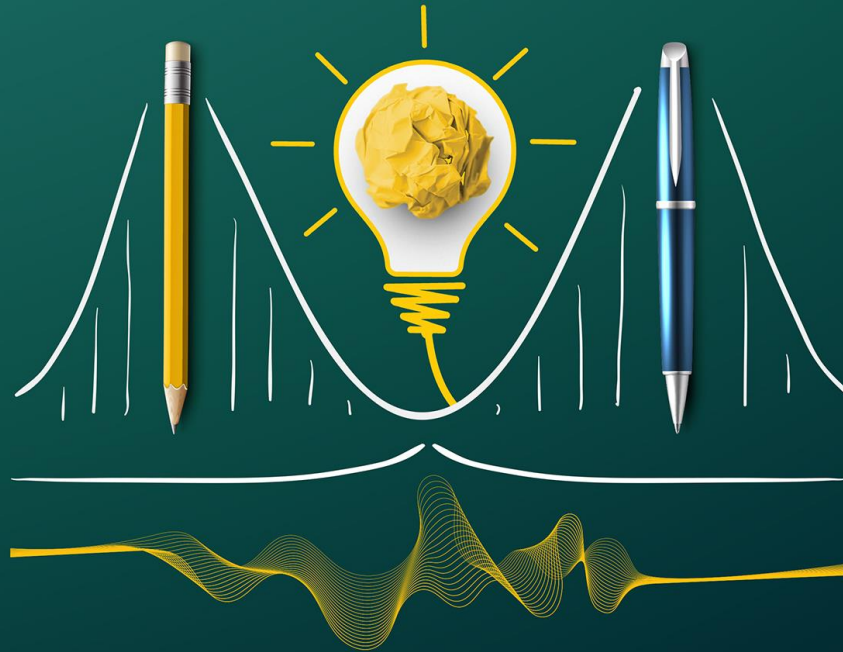

ΜΕΓΑΛΩΝΟΝΤΑΣ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ...
ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΝΤΑΣ
ΜΕΓΑΛΩΝΟΥΜΕ!

Διαδικτυακές Ενημερώσεις
Διευθυντών/Διευθυντριών
Δημοτικών Σχολείων και
Εκπαιδευτικών που διδάσκουν
Ελληνικά σε Στ' τάξεις

Τρίτη, 9 Απριλίου 2024
Πέμπτη, 11 Απριλίου 2024
Παρασκευή, 12 Απριλίου 2024

Διεύθυνση Δημοτικής
Εκπαίδευσης
Διεύθυνση Μέσης Γενικής
Εκπαίδευσης
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Παρουσίαση

Δρ Σπύρος Σοφοκλέους, Συντονιστής Ομάδας Ελληνικών Δημοτικής Εκπαίδευσης
(email: sofokleous.s@cyearn.pi.ac.cy)

Εγκύκλιος ΥΠΑΝ, ημερ. 22 Μαρτίου 2024:

«Μεγαλώνοντας, δημιουργούμε... Δημιουργώντας, μεγαλώνουμε»
για Ομαλή Μετάβαση από το Δημοτικό και Υποδοχή στο Γυμνάσιο

Ενημέρωση Υπουργείου Παιδείας
Αθλητισμού και Νεολαίας

Προβολή Ενημέρωσης

Κοινοποίηση Αποστολή

Αριθμός	Τύπος	Ενημέρωση	Προτ/τητα	Φάκελος	Αποστολέας	Θέμα	Καταχώριση
γpp16891		22/03/2024		07.01.001	Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας	Ενότητα «Μεγαλώνοντας, δημιουργούμε ... Δημιουργώντας, μεγαλώνουμε!» για Ομαλή Μετάβαση από το Δημοτικό και Υποδοχή στο Γυμνάσιο	22/03/2024

Επισυναπτόμενα

Περιγραφή	Λήψη
Ενότητα «Μεγαλώνοντας, δημιουργούμε ... Δημιουργώντας, μεγαλώνουμε!» για Ομαλή Μετάβαση από το Δημοτικό και Υποδοχή στο Γυμνάσιο	

Παρουσίαση ενότητας «Μεγαλώνοντας, δημιουργούμε...
Δημιουργώντας, μεγαλώνουμε», για Διευθυντές/Διευθύντριες
Δημοτικών Σχολείων και Γυμνασίων και για εκπαιδευτικούς Στ' τάξης

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

-Διαχρονικές και ποικίλες προσπάθειες Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας γενικά, και σε θέματα γλωσσικής εκπαίδευσης, ειδικότερα.

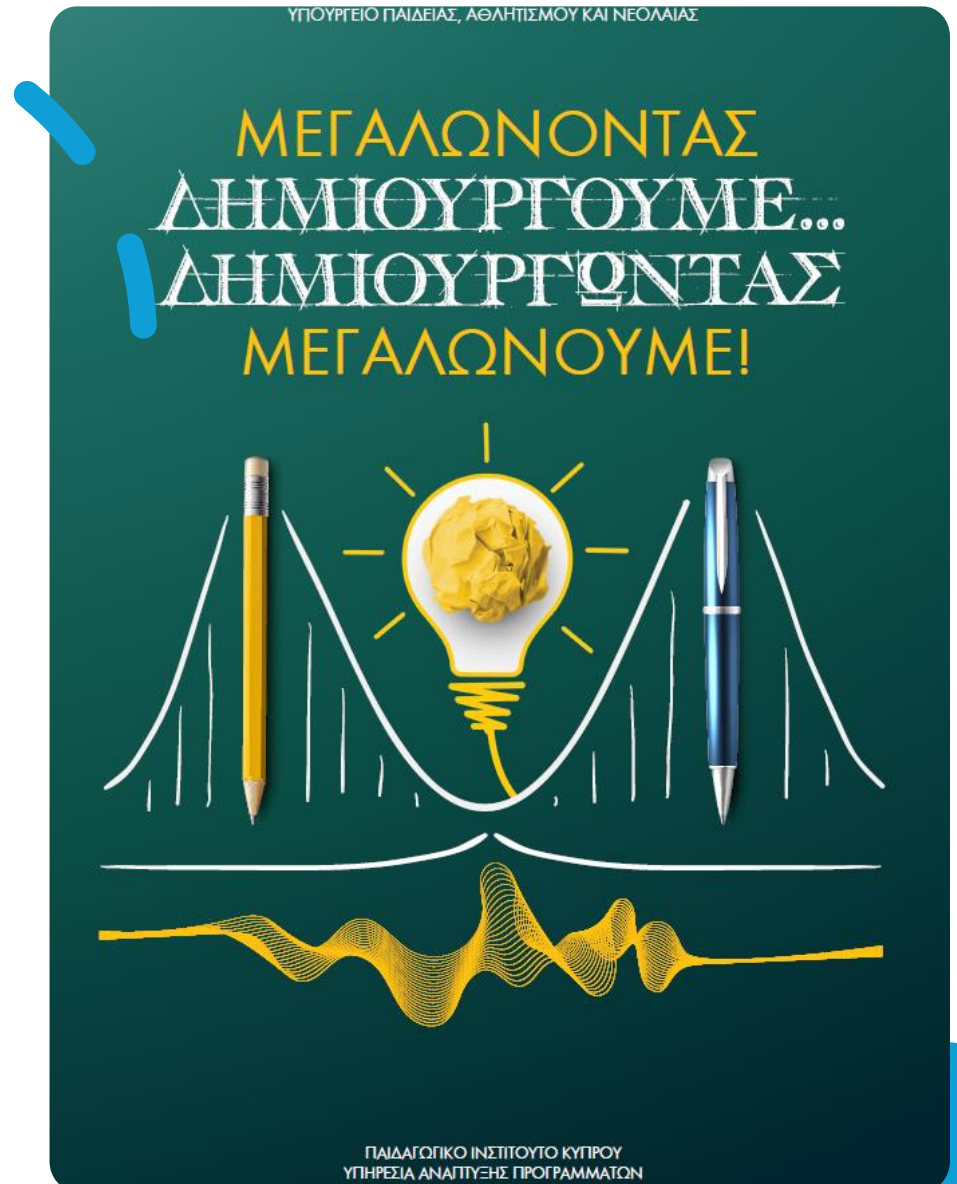
-Η ενότητα αναπτύχθηκε στο πλαίσιο Σχεδίου Δράσης για την Ομαλή Μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο.

-Αποτέλεσμα συνεργασίας Διευθύνσεων Δημοτικής Εκπαίδευσης, Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Υπηρεσίας Ανάπτυξης Προγραμμάτων).

-Η ανάπτυξη της ενότητας βασίστηκε στα Αναλυτικά Προγράμματα:

- **Ελληνικών Δημοτικής Εκπαίδευσης**
- **Νέας Ελληνικής Γλώσσας Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης.**

-Επικεντρώνεται σε σημαντικές γλωσσικές γνώσεις και κομβικές γλωσσικές δεξιότητες, που αφορούν στην ολοκλήρωση της Στ΄ τάξης Δημοτικού και στην έναρξη της Α΄ τάξης Γυμνασίου.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ
2252 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αρ. Φακ.: 07.01.001.008.005
Αρ. Τηλ.: 22402300
Αρ. Φαξ: 22480505
email: info@cyearn.pi.ac.cy

22 Μαρτίου 2024

Διευθυντές/Διευθύντριες
Δημόσιων Δημοτικών Σχολείων (δεν αφορά σχολεία ΚΑ')
Ιδιωτικών Δημοτικών Σχολείων (ιδίου τύπου)
Δημόσιων Γυμνασίων και
Ιδιωτικών Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης (ιδίου τύπου)

**Θέμα: Ενότητα «Μεγαλώνοντας, δημιουργούμε ... Δημιουργώντας, μεγαλώνουμε!»
για Ομαλή Μετάβαση από το Δημοτικό και Υποδοχή στο Γυμνάσιο**

Πληροφορείστε ότι οι Διευθύνσεις Δημοτικής Εκπαίδευσης, Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο έχουν αναπτύξει ενότητα με θέμα «Μεγαλώνοντας, δημιουργούμε... Δημιουργώντας, μεγαλώνουμε!», στο πλαίσιο υλοποίησης της πολιτικής για ομαλή μετάβαση των μαθητών/μαθητριών από το Δημοτικό και την υποδοχή τους στο Γυμνάσιο, ειδικά σε θέματα διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας.

Η ενότητα «Μεγαλώνοντας, δημιουργούμε... Δημιουργώντας, μεγαλώνουμε!» αναπτύχθηκε στη βάση των Αναλυτικών Προγραμμάτων Ελληνικών Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νέας Ελληνικής Γλώσσας Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης. Ειδικότερα, η ενότητα επικεντρώνεται στη διδασκαλία σημαντικών γλωσσικών γνώσεων και κομβικών γλωσσικών δεξιοτήτων, που αφορούν τόσο στην ολοκλήρωση της Στ' τάξης Δημοτικού όσο και στην έναρξη της Α' τάξης Γυμνασίου.

Η ενότητα θα αποσταλεί στα σχολεία από την Αποθήκη του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας σε έντυπη μορφή («βιβλιάρaki») για όλους/όλες τους/τις μαθητές/μαθήτριες, που φοιτούν, την παρούσα σχολική χρονιά (2023-2024), σε Στ' τάξη δημοτικού σχολείου. Επίσης, η ενότητα είναι διαθέσιμη σε ψηφιακή μορφή, για δημιουργική αξιοποίησή της από τους/τις εκπαιδευτικούς, στον ιστότοπο των Μαθημάτων Ελληνικών Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νέας Ελληνικής Γλώσσας Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης: (https://sch.cy/sm/308/st_dim_a_gym_enotita_megalonontas_dimiourgoume_dimiourgontas_megalonoume.pdf).

Λαμβάνοντας υπόψη ότι πρόκειται για νέα πολιτική, **συστήνεται η ευέλικτη και η δυναμική αξιοποίηση** της ενότητας, μέχρι το τέλος της σχολικής χρονιάς 2023-2024 στην Στ' τάξη

Εγκύκλιος ΥΠΑΝ, ημερ. 22 Μαρτίου 2024

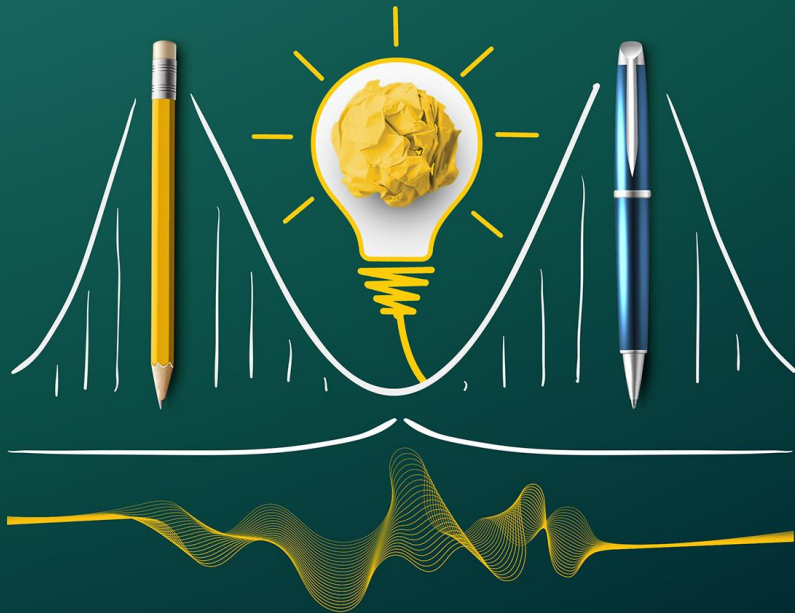
Συστήνεται η ευέλικτη και η δυναμική αξιοποίηση της ενότητας, μέχρι το τέλος της σχολικής χρονιάς 2023-2024 στην Στ΄ τάξη Δημοτικού και κατά την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς 2024-2025, στην Α΄ Γυμνασίου.

Οι εκπαιδευτικοί αναμένεται να αξιοποιήσουν την ενότητα ευέλικτα, με βάση τις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών/μαθητριών τους, την εμπειρία τους, το άλλο διδακτικό τους υλικό, τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας, το σχολικό συγκείμενο κ.ά.

Παρακαλούνται οι διευθυντές/διευθύντριες όπως προτρέψουν τους/τις εκπαιδευτικούς να αξιοποιήσουν το υλικό, ενισχύοντας περαιτέρω τη στόχευση, για αποτελεσματικότερη και δημιουργικότερη μετάβαση των μαθητών/μαθητριών από το Δημοτικό και την υποδοχή τους στο Γυμνάσιο.

Σχολική χρονιά (2024-2025): αναστοχαστικές συζητήσεις με εκπαιδευτικούς και στελέχη της Δημοτικής και της Μέσης Εκπαίδευσης. Η ενότητα θα αξιολογηθεί και θα αναθεωρηθεί, ώστε να προωθηθεί η καθολική αξιοποίησή της από τη νέα σχολική χρονιά.

ΜΕΓΑΛΩΝΟΝΤΑΣ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ...
ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΝΤΑΣ
ΜΕΓΑΛΩΝΟΥΜΕ!

Η ενότητα έχει σταλεί σε έντυπη μορφή («βιβλιαράκι») για όλους/όλες τους/τις μαθητές/μαθήτριες, που φοιτούν (σχολική χρονιά 2023-2024) σε ΣΤ΄ τάξη δημοτικού σχολείου.

Διαθέσιμη σε ψηφιακή μορφή, για δημιουργική αξιοποίησή της από εκπαιδευτικούς και μαθητές/μαθήτριες, στον ιστότοπο των Ελληνικών Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νέας Ελληνικής Γλώσσας Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης:

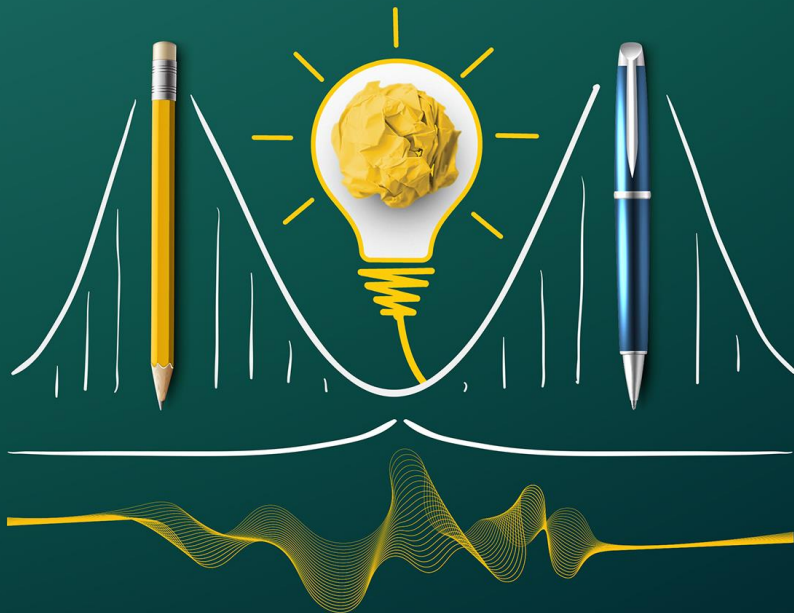
[st dim a gym enotita megalonontas dimiourgoume dimiourgontas megalonoume.pdf \(sch.cy\)](https://st.dim.a.gym.enotita.megalonontas.dimiourgoume.dimiourgontas.megalonoume.pdf)

Οι μαθητές/μαθήτριες χρειάζεται να ενημερωθούν ότι το «βιβλιαράκι» αυτό θα πρέπει να το φυλάξουν και να το μεταφέρουν τον Σεπτέμβριο του 2024 στο Γυμνάσιο.

Ευαισθητοποίηση, υπευθυνότητα μαθητών/μαθητριών

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΜΕΓΑΛΩΝΟΝΤΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ... ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΝΤΑΣ ΜΕΓΑΛΩΝΟΥΜΕ!

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Συγγραφική ομάδα:

Δρ Σπύρος Σοφοκλέους, Συντονιστής Ομάδας Εργασίας Ελληνικών Δημοτικής Εκπαίδευσης
Μύρια Σταύρου, Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων

Εποπτεία:

Δρ Κωνσταντίνος Κωνσταντίνου, Επιθεωρητής Δημοτικής Εκπαίδευσης, Σύνδεσμος ΕΔΕ Ελληνικών
Δρ Σιμάκης Συμεού, Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης, Υπεύθυνος ΕΜΕ ΟΑΠ ΝΕ Γλώσσας

Γλωσσική επιμέλεια:

Ευτυχία Γεωργίου, Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων

Σχεδιασμός και ηλεκτρονική σελίδωση:

Θεόδωρος Κακουλλής, Λειτουργός Υπηρεσίας Ανάπτυξης Προγραμμάτων

Συντονισμός έκδοσης:

Δρ Πέτρος Γεωργιάδης, Συντονιστής Υπηρεσίας Ανάπτυξης Προγραμμάτων

Α΄ έκδοση: 2024

© ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Εκτύπωση: Proteas Press Ltd

ISBN: 978-9963-0-9223-9

- Αναπτύχθηκε στη βάση ευρείας και επιστημονικά τεκμηριωμένης θεώρησης της Γλώσσας και του γλωσσικού μαθήματος.
- Προωθεί τον συνδυασμό ποικίλων γλωσσοδιδακτικών προσεγγίσεων, με σεβασμό στο συνεχές της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας στην Κύπρο και στην εμπειρία των εκπαιδευτικών, Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης.
- Στηρίζεται στην εξισορρόπηση και τη σύνθεση στοιχείων από διάφορες γλωσσικές θεωρίες και πρακτικές, με συλλειτουργικό και ισόρροπο μεταξύ τους τρόπο.
- Στοχεύει στη διδασκαλία γλωσσικών γνώσεων και δεξιοτήτων, για μετάβαση από το δημοτικό στο γυμνάσιο, με τρόπο δημιουργικό και πλαισιωμένο.

ΤΟ ΣΥΝΕΧΕΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

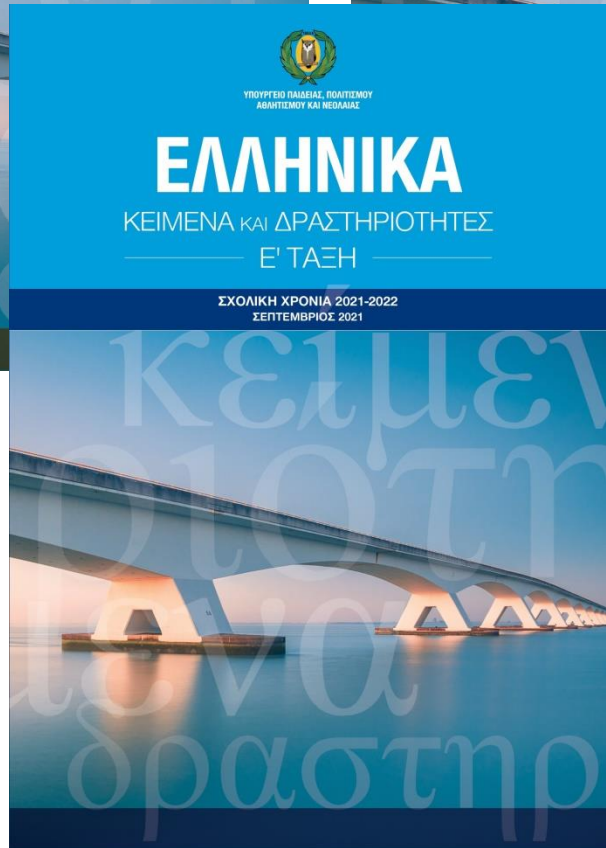
Παραδοσιακές
Προσεγγίσεις

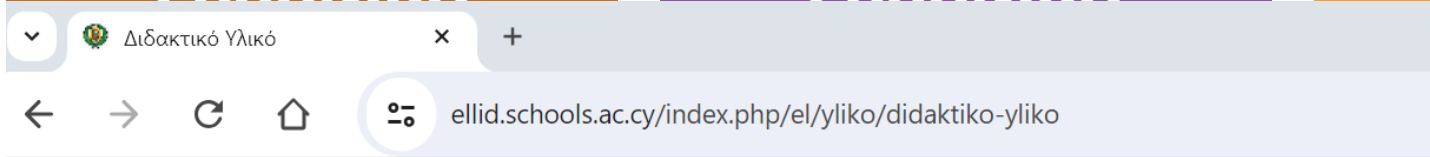
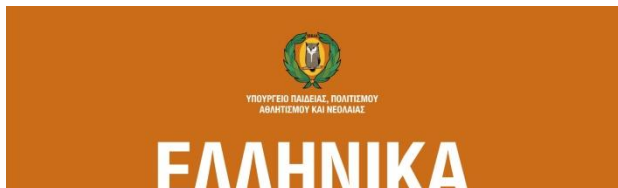
Δομιστική
Προσέγγιση

Επικοινωνιακή
Προσέγγιση

Κειμενοκεντρικές
Προσεγγίσεις

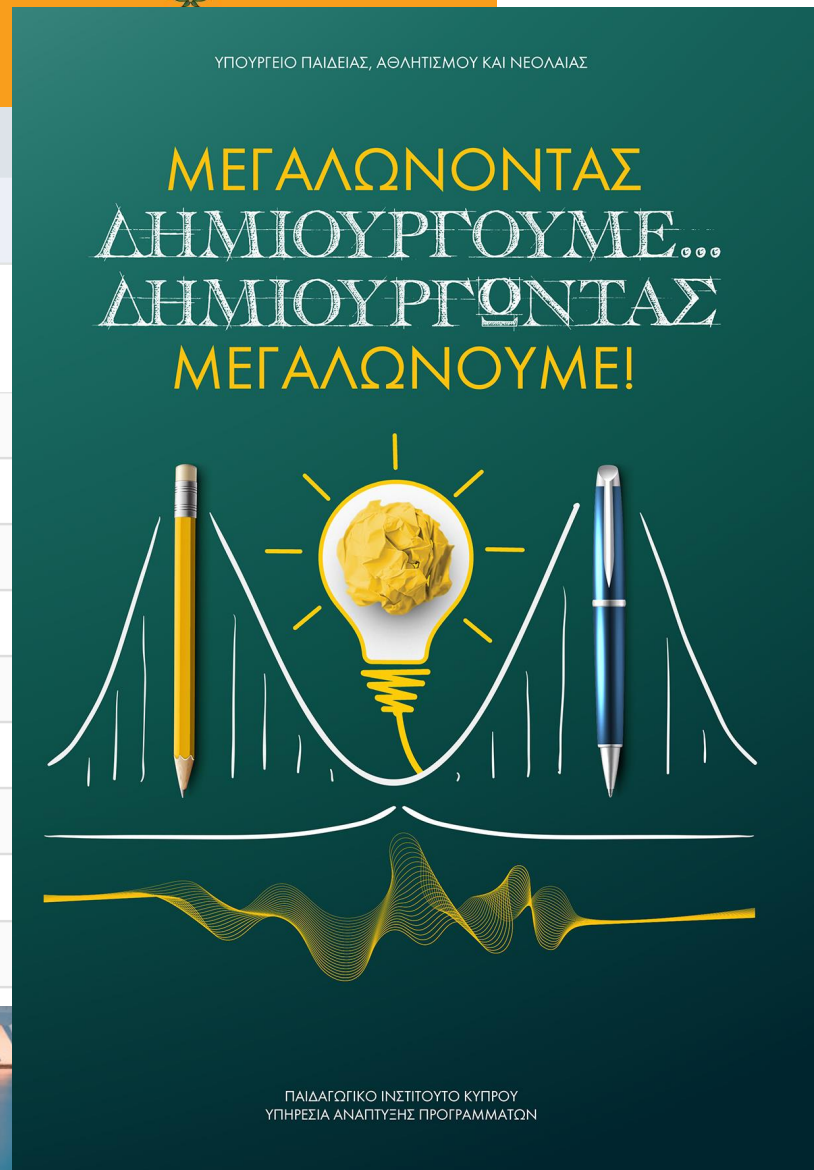
Παιδαγωγικές
Γραμματισμών

Στ' Δημοτικού

Θέμα
Ενότητα: Μεγαλώνοντας Δημιουργούμε... Δημιουργώντας Μεγαλώνουμε
Κείμενα - Δραστηριότητες Στ' Δημοτικού (Σεπτέμβριος 2021)
Κείμενα - Δραστηριότητες Στ' Δημοτικού (Σεπτέμβριος 2020)
Γλώσσα - Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας - Στ' Δημοτικού - Α' Τεύχος - Βιβλίο Μαθητή
Γλώσσα - Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας - Στ' Δημοτικού - Α' Τεύχος - Τετράδιο Εργασιών
Γλώσσα - Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας - Στ' Δημοτικού - Β' Τεύχος - Βιβλίο Μαθητή
Γλώσσα - Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας - Στ' Δημοτικού - Β' Τεύχος - Τετράδιο Εργασιών
Γλώσσα - Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας - Στ' Δημοτικού - Γ' Τεύχος - Βιβλίο Μαθητή

Κείμενα

(προφορικά, γραπτά, πολυτροπικά, ψηφιακά, πολυμεσικά)

Λογοτεχνικά - Μη λογοτεχνικά

Κειμενικά είδη (ενδεικτικά):

...άρθρο, παραμύθι, ανακοίνωση, αφίσα, συνέντευξη, επιστολή, τραγούδι, πρόσκληση, συνταγή, ημερολόγιο, διαφήμιση, ποίημα...

Τίτλος Κειμένου	Επικοινωνιακό Πλαίσιο	Κειμενικός Τύπος Κειμενικό Είδος	Γλωσσικά Στοιχεία	Πολυτροπικά Στοιχεία
Πώς έμαθα να γράφω				
Η τεχνητή νοημοσύνη βοηθά τους συγγραφείς να γράφουν μυθιστορήματα				
Όταν η τεχνητή νοημοσύνη γράφει παραμύθια για παιδιά				
Το φυτό που κάνει παντόφλες				
Δύο ομιλίες για την εκπαίδευση που εμπνέουν				
Τα Νέα Επτά Θαύματα του Κόσμου				
Είχε ο Beethoven ΤΙΚΤΟΚ;				
Μαθήματα χορού κόντρα στη σχολική βία				
Έφηβοι «παγιδευμένοι» στο Διαδίκτυο				
Το Μουσείο της Ακρόπολης μπαίνει στη νέα, ψηφιακή εποχή του				

ΠΛΕΓΜΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

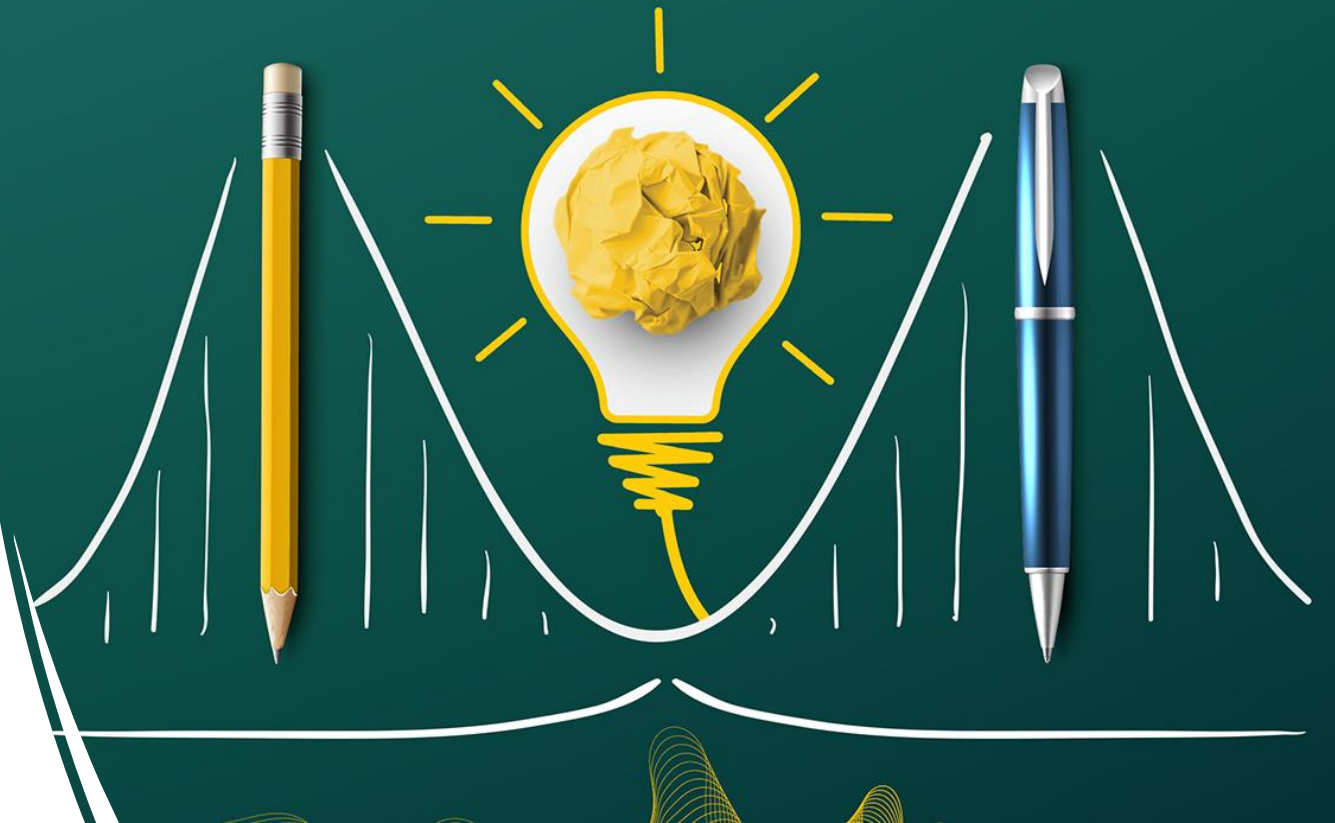

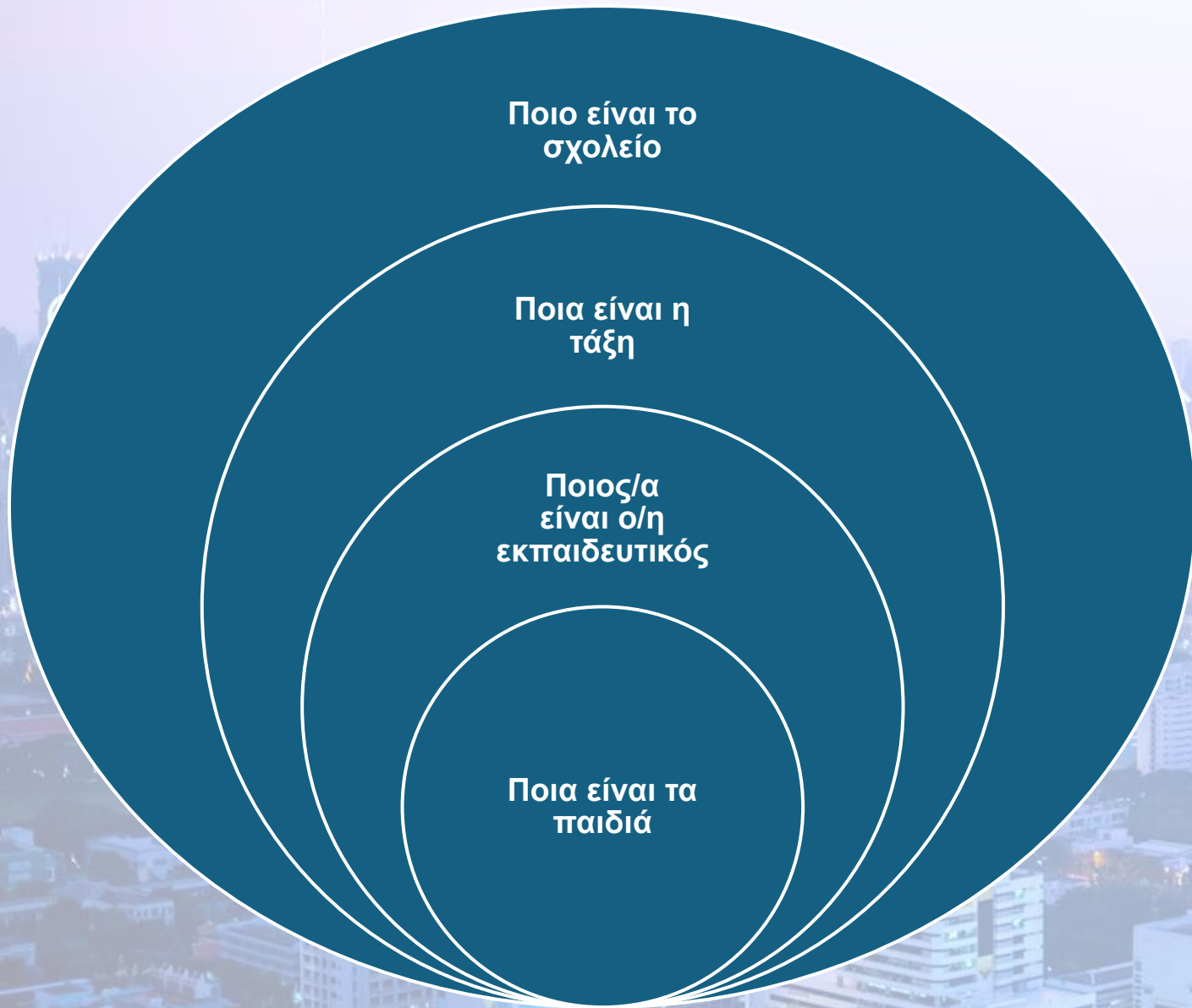
Κείμενα ποικίλων τύπων και ειδών, σύγχρονα, του κοινωνικού χώρου, ενδιαφέροντα μαθητών/μαθητριών.

Σκόπιμη επιλογή έκτασης κειμένων, για εξοικείωση με γλωσσικά και άλλα μαθήματα, αξιολόγηση στο γυμνάσιο κ.λπ.

ΜΕΓΑΛΩΝΟΝΤΑΣ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ...
ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ
ΜΕΓΑΛΩΝΟΥΜΕ!

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ και **ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ**
ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ και
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

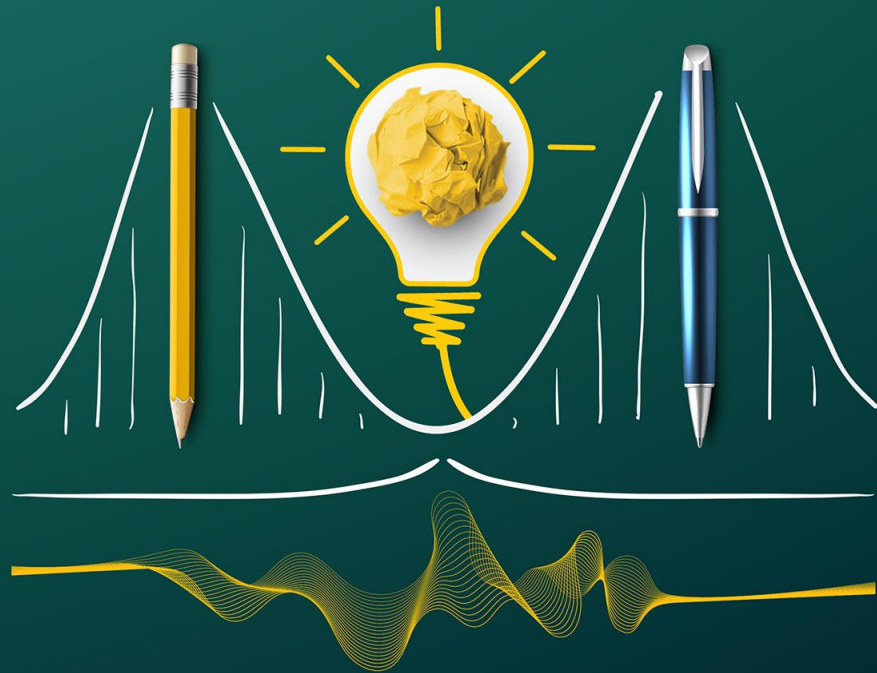

Ευέλικτη και δημιουργική αξιοποίηση, με βάση διάφορους παράγοντες

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΜΕΓΑΛΩΝΟΝΤΑΣ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ...
ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΝΤΑΣ
ΜΕΓΑΛΩΝΟΥΜΕ!

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Όνοματεπώνυμο: _____

Δημοτικό Σχολείο: _____

Γυμνάσιο: _____

Αγαπητά μας παιδιά!

Η ενότητα με θέμα: **«Μεγαλώνοντας ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ... ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ μεγαλώνουμε!»** που κρατάτε στα χέρια σας, θα σας βοηθήσει, μαζί με τους/τις εκπαιδευτικούς σας, τόσο στο δημοτικό όσο και στο γυμνάσιο, να θυμηθείτε σημαντικές γλωσσικές γνώσεις και δεξιότητες που μάθατε στο δημοτικό σχολείο, αλλά και θα σας βοηθήσει να προετοιμαστείτε κατάλληλα για την Α' τάξη Γυμνασίου.

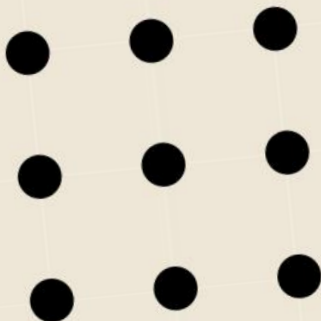
Το βιβλιαράκι **«Μεγαλώνοντας ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ... ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ μεγαλώνουμε!»**, όταν αποφοιτήσετε από την Στ' τάξη, χρειάζεται να το φυλάξετε με προσοχή. Τον Σεπτέμβριο, πρέπει να το μεταφέρετε μαζί σας στο Γυμνάσιο. Οι φιλόλογοί σας θα το αναζητήσουν, έτσι ώστε να συνεχίσετε...

Σας ευχόμαστε να απολαύσετε κάθε στιγμή του ταξιδιού σας, τώρα που ολοκληρώνετε το Δημοτικό Σχολείο, και καλή αρχή στον σημαντικό νέο κύκλο της ζωής σας στο Γυμνάσιο!

Συζήτηση με μαθητές/μαθήτριες και επεξήγηση για τον σκοπό της ενότητας με απλά λόγια

Ο γρίφος με τις 9 τελείες

Να προσπαθήσετε να ενώσετε όλες τις τελείες, τραβώντας μέχρι τέσσερις (4) ευθείες γραμμές, χωρίς να σκώσετε τη μύτη του μολυβιού σας από το χαρτί ή να περάσετε πάνω από την ίδια τελεία ξανά!

Να σαρώσετε τον πιο κάτω κωδικό, για να βρείτε τη λύση του. Μπορείτε να μάθετε περισσότερες λεπτομέρειες για τον γρίφο, ψάχνοντας στο διαδίκτυο.

Η δημιουργικότητα πίσω από την έκφραση «σκέψου έξω από το κουτί»

Η χρήση της έκφρασης «σκέψου έξω από το κουτί» καθιερώθηκε από τον παρακάτω γρίφο με τις 9 τελείες, ο οποίος λέγεται ότι χρησιμοποιήθηκε αρχικά από την Walt Disney, την πρωτοπόρο αμερικανική εταιρεία ψυχαγωγίας και διασκέδασης, για να ελέγξει τη φαντασία των εργαζομένων της. Γρίφοι όπως αυτός μας προκαλούν να φθάσουμε σε καινούριες, πρωτοποριακές λύσεις, αποφεύγοντας τον συνήθη τρόπο σκέψης μας.

Ο γρίφος με τις 9 τελείες:

Υπάρχουν λοιπόν 9 τελείες, που σχηματίζουν ένα τετράγωνο (βλ. παραπάνω). Ο γρίφος μας καλεί να ενώσουμε και τις 9 τελείες, τραβώντας το πολύ τέσσερις ευθείες γραμμές, χωρίς να σκώσουμε καθόλου τη μύτη του μολυβιού και χωρίς να περάσουμε πάνω από την ίδια τελεία περισσότερο από μία φορά.

Μόνο όσοι και όσες σκέφτονται «έξω από το κουτί» και βλέπουν τις πιθανότερες έξω από το τετράγωνο μπορούν να λύσουν τον γρίφο. Το «κουτί», στο οποίο αναφέρεται η έκφραση, είναι το υποτιθέμενο κουτί, που σχηματίζεται αυτομάτως στο μυαλό μας, όταν κοιτάμε τις τελείες. Για να λύσουμε τον γρίφο, πρέπει να αγνοήσουμε αυτό το υποτιθέμενο κουτί: θα πρέπει να σκεφτούμε έξω από αυτό.

Στη συνέχεια, μπορείς δεις τα στάδια για τη λύση του γρίφου...

Αφόρμηση, εισαγωγή στην ενότητα. Στην τάξη ή και ως παιχνίδι για συζήτηση στο πλαίσιο της οικογένειας

Πώς έμαθα να γράφω

Πολύ γρήγορα έμαθα να διαβάζω. Δηλαδή να αναγνωρίζω τα γράμματα, να τα συνδυάζω, να ξεχωρίζω τις λέξεις, να βγάζω κάποιο νόημα, να καταλαβαίνω τι λέει το γραφτό και να το ανακοινώνω στους άλλους, πράγμα που προκαλούσε έκπληξη και σε μένα τον ίδιο. Όταν όμως μου βάλανε ένα μολύβι στο χέρι και προσπάθησαν να μου δείξουν πώς να το κρατάω, πώς να τραβάω γραμμές, κι όλα τα σχετικά, τότε επαναστάτησα. Μου ήταν αδύνατο να συμβιβαστώ με την ιδέα πως, επειδή διάβαζα – με δυσκολία ακόμα, είν’ αλήθεια – ό,τι έγραφε κάποιος άλλος κι ένιωθα περήφανος που μπορούσα να διακρίνω ένα λιοντάρι να βγαίνει από 8 γράμματα, κάτι τέτοιο σήμαινε αυτόματα πως έπρεπε ν’ απαντήσω οπωσδήποτε στο γραφτό με γραφτό, πως έπρεπε να γράψω κι εγώ. Βάλανε τα δυνατά τους να μου εξηγήσουν το γιατί, αλλά εμένα μου φαινότανε παράλογο, τη στιγμή μάλιστα που μπορούσα να μιλήσω, να πω τη λέξη ΛΙΟΝΤΑΡΙ, ακόμα και να μιμηθώ τις κινήσεις, τη βιαιότητα και το μούγκρισμα του λιονταριού, όπως το ‘χα δει μια φορά στον ζωολογικό κήπο. Ποιος ο λόγος να το γράψω, αφού το ήξερα ήδη;

Στο τέλος, παραιπήθηκε απ’ την προσπάθεια κι η μητέρα μου έλεγε πως η κατάσταση ήταν τρομερή: ήμουν ένα παιδί που δε θα μάθαινε ποτέ να γράφει! Εγώ δεν έδινα σημασία. Καθόμουν και υπαγόρευα στις δυο θειάδες μου ό,τι μου πέρναγε απ’ το μυαλό, κι έβλεπα πως τα ορνιθοσκαλισματά τους μπορούσαν να δώσουνε μέσα σ’ έναν τρίτο με μεγάλη ακρίβεια όσα είχα πει. Έτσι, η προφορική κουβέντα μου φαινότανε πως αρκούσε.

Όταν σταματήσανε να με πιέζουν για το γράψιμο, άρχισα να περνάω ατέλειωτες ώρες μοναχός μου. Βρήκα την ευκαιρία να σκέφτομαι και να λέω μεγάλωφωνα τις σκέψεις μου, όταν δε βρισκότανε κανένας γύρω να μ’ ακούσει. Μιλώντας με τον εαυτό μου, συνήθισα να του κάνω ερωτήσεις και να μου δίνει απαντήσεις. Πολλές φορές οι ερωταποκρίσεις μου ήταν παράξενες, κι αυτό μου άρεσε. Θα ‘μουν δε θα ‘μουν τότε 6 χρονών.

Ένα ωραίο πρωί μου ‘ρθε η έμπνευση πως, αν ήξερα να γράφω, θα μπορούσα να πω άλλα πράγματα από κείνα που σκεφτόμουνα, κι αμέσως άρχισα την προσπάθεια με ό,τι μου είχε μείνει αποτυπωμένο στη μνήμη: γράμματα, συλλαβές, λέξεις. Μέσα σε πολύ μικρό διάστημα έκανα τεράστιες προόδους.

Να διαβάσετε το κείμενο: «Πώς έμαθα να γράφω» και να προχωρήσετε στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Να κυκλώσετε τον βασικό κειμενικό τύπο του κειμένου:

- Α. περιγραφή
- Β. οδηγίες
- Γ. επιχειρήματα
- Δ. αφήγηση

Να δικαιολογήσετε, με απλά λόγια, την επιλογή σας.

Χρησιμοποιείται και άλλος κειμενικός τύπος στο κείμενο; Αν ναι, να εξηγήσετε σε ποια σημεία χρησιμοποιείται και γιατί.

Λογοτεχνική αφήγηση με ρεαλιστικά χαρακτηριστικά: Ευέλικτη αξιοποίηση, π.χ., για καλλιέργεια αναγνωστικής ευχέρειας (ακρίβεια, ρυθμό, ταχύτητα, εκφραστικότητα). Δραστηριότητες για κειμενικό τύπο.

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

1

Πώς έμαθα να γράφω

Πολύ γρήγορα έμαθα να διαβάζω. Δηλαδή να αναγνωρίζω τα γράμματα, να τα συνδυάζω, να ξεχωρίζω τις λέξεις, να βγάζω κάποιο νόημα, να καταλαβαίνω τι λέει το γραπτό και να το ανακοινώνω στους άλλους, πράγμα που προκαλούσε έκπληξη και σε μένα τον ίδιο. Όταν όμως μου βάλανε ένα μολύβι στο χέρι και προσπάθησαν να μου δείξουν πώς να το κρατάω, πώς να τραβάω γραμμές, κι όλα τα σχετικά, τότε επαναστάτησα. Μου ήταν αδύνατο να συμβιβαστώ με την ιδέα πως, επειδή διάβαζα - με δυσκολία ακόμα, είν' αλήθεια - ό,τι έγραφε κάποιος άλλος κι ένιωθα περίφανος που μπορούσα να διακρίνω ένα λιοντάρι να βγαίνει από 8 γράμματα, κάτι τέτοιο σίμαινε αυτόματα πως έπρεπε ν' απαντήσω οπωσδήποτε στο γραπτό με γραπτό, πως έπρεπε να γράψω κι εγώ. Βάλανε τα δυνατά τους να μου εξηγήσουν το γιατί, αλλά εμένα μου φαινότανε παράλογο, τη στιγμή μάλιστα που μπορούσα να μιλήσω, να πω τη λέξη ΛΙΟΝΤΑΡΙ, ακόμη και να μιμηθώ τις κινήσεις, τη βιαία φορά στον ζωολογικό κήπο. Ποιος σ

Στο τέλος, παραιτηθήκανε απ' τη τρομερή: ήμουν ένα παιδί που δε θι και υπαγόρευα στις δυο θειάδες ή σκαλίσματά τους μπορούσαν να Έτσι, η προφορική κουβέντα μου Όταν σταματάσανε να με πιέζ

χός μου. Βρήκα την ευκαιρία να όταν δε βρισκότανε κανένας, μου, συνήθισα να του κάνω ερ φορές οι ερωταποκρίσεις μου δε θα 'μουν τότε ό χρονών.

Ένα ωραίο πρωί μου 'ρθε ρούσα να πω άλλα πράματα την προσπάθεια με ό,τι μου συλλαβές, λέξεις. Μέσα ι διάστημα έκανα τεράστι

**«Ανάγνωση
πάνω
στις γραμμές»**

Πληροφοριακές Ερωτήσεις
(Literal)

Πληροφορίες που
δηλώνονται άμεσα στο
κείμενο

**«Ανάγνωση
μέσα στις γραμμές»**

Συμπερασματικές
Ερωτήσεις (Inferential)

Πληροφορίες που
συμπεραίνονται, δεν
δηλώνονται άμεσα μέσα
στο κείμενο

**«Ανάγνωση
πέρα από τις
γραμμές»**

Αξιολογικές-Κριτικές
Ερωτήσεις
(Evaluative-Critical)

Προσωπικές
απόψεις, νέες ιδέες,
εισηγήσεις, κριτική
για το κείμενο

3. Να γράψετε δύο (2) πράγματα που έκανε ο συγγραφέας, πριν μάθει να γράφει.

4. Πώς αντιδρούσε στην αρχή ο συγγραφέας, όταν προσπαθούσαν να του δείξουν πώς να γράφει;

5. Πώς ανακάλυψε το ενδιαφέρον του για το γράψιμο; Ποιες ήταν οι πρώτες του προσπάθειες;

Ευελιξία στην επεξεργασία, ανάλυση κειμένου: Γραπτές ή και προφορικές **πολυεπίπεδες ερωτήσεις** κατανόησης. Εμπειρία εκπαιδευτικών. Ενδεικτική έκταση κειμένου, αξιολόγηση στο γυμνάσιο.

2. Αφού αριθμήσετε τις παραγράφους του κειμένου, να γράψετε δίπλα στην κάθε μία και έναν πλαγιότιτλο.

6. Να γράψετε την **περίληψη** του κειμένου (με πενήντα-εξήντα λέξεις, περίπου). Η δραστηριότητα 2 μπορεί να σας βοηθήσει.

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Πώς έμαθα να γράφω

Πολύ γρήγορα έμαθα να διαβάζω. Δηλαδή να αναγνωρίζω τα γράμματα, να τα συνδυάζω, να ξεχωρίζω τις λέξεις, να βγάζω κάποιο νόημα, να καταλαβαίνω τι λέει το γραφτό και να το ανακοινώνω στους άλλους, πράγμα που προκαλούσε

7. Ποια είναι η **κεντρική ιδέα** του κειμένου;

χός μου. Βρήκα την ευκαιρία να σκέφτομαι και να λέω μεγαλόφωνα τις σκέψεις μου, όταν δε βρισκόταν κανένας γύρω να μ' ακούσει. Μιλώντας με τον εαυτό μου, συνήθισα να του κάνω ερωτήσεις και να μου δίνει απαντήσεις. Πολλές φορές οι ερωταποκρίσεις μου ήταν παράξενες, κι αυτό μου άρεσε. Θα 'μουν δε θα 'μουν τότε ό χρόνων.

Ένα ωραίο πρωί μου 'ρθε η έμπνευση πως, αν ήξερα να γράφω, θα μπορούσα να πω άλλα πράγματα από κείνα που σκεφτόμουν, κι αμέσως άρχισα την προσπάθεια με ό,τι μου είχε μείνει αποτυπωμένο στη μνήμη: γράμματα, συλλαβές, λέξεις. Μέσα σε πολύ μικρό διάστημα έκανα τεράστιες προόδους.

Παραγραφοποίηση, πλαγιότιτλοι, σημειώσεις (πριν, κατά και μετά) την ανάγνωση, περίληψη, κεντρική ιδέα

8. Στο κείμενο υπάρχουν **σχήματα λόγου** (π.χ., μεταφορές, προσωποποιήσεις, παρομοιώσεις);
 Αν ναι, να γράψετε ποιο από αυτά χρησιμοποιείται πιο πολύ;

Να γράψετε ένα παράδειγμα για αυτό το σχήμα λόγου, εξηγώντας με δικά σας λόγια τον ρόλο του στο κείμενο.

9. Όταν θέλουμε να γράψουμε πότε γίνεται κάτι, χρησιμοποιούμε συνήθως:

- χρονικά επιρρήματα (π.χ., νωρίς, όταν),
- φράσεις με προθέσεις (π.χ., από τότε, σε λίγο),
- χρονικές προτάσεις (π.χ., αφού ήρθε, πριν φύγω).

Να εντοπίσετε στο κείμενο τέτοια γλωσσικά στοιχεία, συμπληρώνοντας τον πίνακα:

χρονικά επιρρήματα	φράσεις με προθέσεις	χρονικές προτάσεις

Σχήματα λόγου, χρονικά επιρρήματα, φράσεις με προθέσεις, χρονικές προτάσεις: Επανάληψη, γραμματική του συστήματος, λειτουργική γραμματική.

10. Να υπογραμμίσετε στο κείμενο όσα περισσότερα ρήματα μπορείτε. Μετά, να διαλέξετε έξι ρήματα και να συμπληρώσετε, για το καθένα, τις στήλες στον πίνακα, όπως το παράδειγμα:

ρήμα	χρόνος	πρόσωπο	αριθμός	φωνή
γράφω	ενεστώτας	α'	ενικός	ενεργητική

... μου πέρασε
... σώσουνε μέσα σ' έ
... ντα μου φαινότανε πως αρκ
... ματίσανε να με πιέζουν για το γράψιμ
... μου. Βρήκα την ευκαιρία να σκεφτομαι και να
... όταν δε βρισκότανε κανένας γύρω να μ' ακούγ
... μου, συνήθισα να του κάνω ερωτήσεις και να με
... φορές οι ερωταποκρίσεις μου ήταν παράξενες, κι αυτ
... δε θα 'μουν τότε ό χρονών.

Ένα ωραίο πρωί μου 'ρθε η έμπνευση πως, αν ήξερα να γράφω, θα μη
... ρούσα να πω άλλα πράματα από κείνα που σκεφτόμουνα, κι αμέσως άρχισα
... την προσπάθεια με ό,τι μου είχε μείνει αποτυπωμένο στη μνήμη: γράμματα,
... συλλαβές, λέξεις. Μέσα σε πολύ μικρό
... διάστημα έκανα τεράστιες προόδους.

11. Να υπογραμμίσετε στο κείμενο δύο προτάσεις σε ενεργητική σύνταξη και να κυκλώσετε δύο προτάσεις σε παθητική σύνταξη.

12. Να εξηγήσετε, σύντομα, πότε μπορεί να χρησιμοποιούμε ενεργητική σύνταξη και πότε παθητική σύνταξη, στα κείμενά μας.

13. Να μετατρέψετε τις παρακάτω προτάσεις από την ενεργητική στην παθητική σύνταξη και αντίστροφα, αναλόγως.

Ο κήπος του σχολείου φροντίστηκε από τα παιδιά.

Οι εκπαιδευτικοί διδάσκουν την ανάγνωση και τη γραφή.

Εκπαιδευτικά θαύματα πετυχαίνονται καθημερινά από τα σχολεία μας.

Ρήματα: Μεταγλώσσα, γραμματική του συστήματος (επαναφορά, υπενθύμιση). **Ενεργητική-παθητική σύνταξη** (λειτουργία, εξάσκηση). Οι εκπαιδευτικοί μπορεί να ενσωματώσουν και άλλη γραμματική.

14. Ποιος χρόνος αξιοποιείται πιο πολύ στα ρήματα του κειμένου; Γιατί, άραγε;

15. Στην παρακάτω πρόταση, όλα τα ρήματα είναι σε ενεστώτα:

Στο σχολείο αναγνωρίζω γράμματα και συνδυάζω λέξεις.

Να μεταφέρετε την πρόταση αυτή σε χρόνο:

Παρακείμενο:

Αόριστο:

Παρατατικό:

Υπερσυντέλικο:

Συνοπτικό Μέλλοντα:

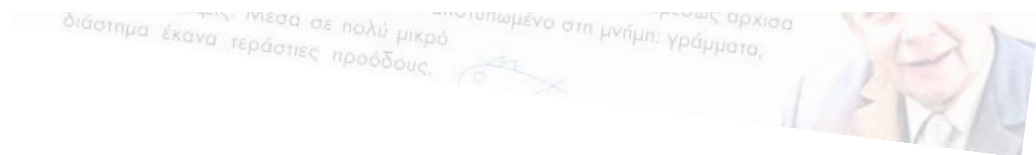
Εξακολουθητικό Μέλλοντα:

Συντελεσμένο Μέλλοντα:

Επανάληψη για ρήματα:

- αναγνώριση/διάκριση (γραμματική του συστήματος)
- χρονική βαθμίδα** (παρελθόν, παρόν, μέλλον)
- ποιόν ενεργείας** (συνοπτικό, εξακολουθητικό, συντελεσμένο)
- όλοι οι χρόνοι των ρημάτων** (ενεστώτας, παρατατικός κ.λπ.)
- λειτουργία **χρόνων** σε αφηγήσεις (λειτουργική γραμματική, λογοτεχνικός γραμματισμός)
- ορθογραφία

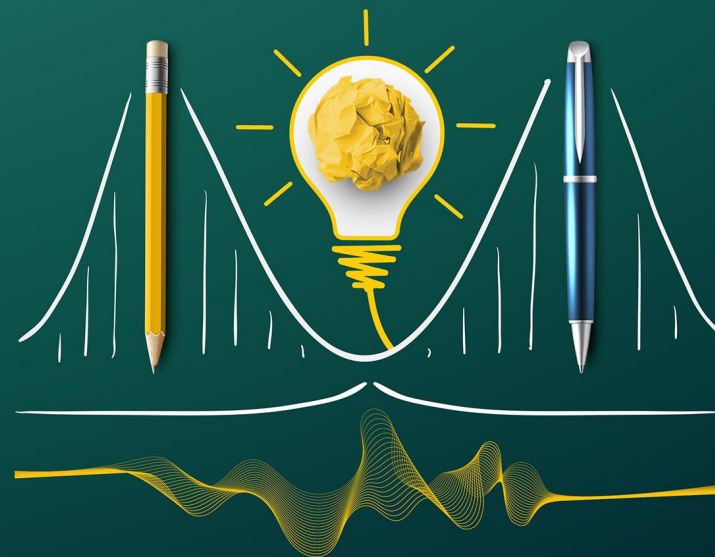
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Ειρήνη Φιλιππάκη-Warburton Μιχαήλ Γεωργιαφέντης
Γεώργιος Κοτζόγλου Μαργαρίτα Λουκά

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΜΕΓΑΛΩΝΟΝΤΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ... ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΝΤΑΣ ΜΕΓΑΛΩΝΟΥΜΕ!

ΠΑΙΔΑΓΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Γραμματική Ε' και ΣΤ' Δημοτικού ως βιβλίο αναφοράς (δεξιότητες αυτόνομης μάθησης)

Η τεχνητή νοημοσύνη βοηθά τους συγγραφείς να γράφουν μυθιστορήματα

Ο Ρόμπιν Σλόαν στο γραφείο του. Χρησιμοποιεί ένα πρόγραμμα υπολογιστή, για να τον βοηθήσει στο γράψιμο του τελευταίου του μυθιστορήματος.

Οι συγγραφείς έχουν βρει έναν νέο «βοηθό» στο γράψιμο μυθιστορημάτων, την τεχνητή νοημοσύνη. Ήδη, συγγραφείς άρχισαν να καταφεύγουν σε υπηρεσίες προγραμμάτων τεχνητής νοημοσύνης, για να συμπληρώνουν την έμπνευσή τους.

Χαρακτηριστική είναι, σύμφωνα με τους «Τάιμς της Νέας Υόρκης (New York Times)», η περίπτωση του Ρόμπιν Σλόαν, ενός βραβευμένου συγγραφέα, ο οποίος συνεργάζεται με ένα λογισμικό στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, για να γράψει το νέο του βιβλίο. Το λογισμικό, το οποίο μάλιστα ο ίδιος έφτιαξε, ολοκληρώνει τις προτάσεις που ο ίδιος αρχίζει.

Ιδού ένα παράδειγμα: Καθώς ο Σλόαν γράφει τη φράση «οι βίσωνες μαζεύονται στο φαράγγι...», την αφήνει μισοτελειωμένη, πατά ένα πλήκτρο και ο υπολογιστής συμπληρώνει μόνος του «...κάτω από τον άδειο ουρανό». «Φανταστικό!», αναφωνεί ο συγγραφέας. «Θα το είχα γράψει μόνος μου εγώ αυτό; Ίσως ναι, ίσως όχι...», λέει.

Είναι χωρίς να προστεθεί το επάγγελμα του συγγραφέα σε αυτά που η τεχνητή νοημοσύνη φιλοδοξεί να κάνει (γιατρός, εκπαιδευτικός, δημοσιογράφος κ.ά.); Αν οι μηχανές μπορούν να καταλάβουν τι διαβάζουν, τότε μπορούν και να γράψουν. Η μεγάλη πρόκληση πλέον είναι πόσο δημιουργικά μπορούν να γράψουν.

(απόσπασμα-διασκέυή)

Πηγή: <https://www.cnn.gr/tech/story/151615/h-techiti-noimo-syni-voitha-toys-syggrafeis-na-grafoun-mythistorimata>
Ημερομηνία ανάρτησης: 22 Οκτωβρίου 2018
Ημερομηνία ανάκτησης: 20 Ιανουαρίου 2024

Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) είναι η ικανότητα έξυπνων τεχνολογιών να λειτουργούν όπως η ανθρώπινη νοημοσύνη και να μιμούνται την ανθρώπινη συμπεριφορά (π.χ., μάθηση, δημιουργικότητα, επίλυση προβλήματος)

Πώς έμαθα να γράφω

Πολύ γρήγορα έμαθα να διαβάζω. Δηλαδή να αναγνωρίζω τα γράμματα, να τα συνδυάζω, να ξεχωρίζω τις λέξεις, να βγάλω κάποιο νόημα, να καταλαβαίνω τι λέει το γραφτό και να το ανακοινώνω στους άλλους, πράγμα που προκαλούσε έκπληξη και σε μένα με έμεινε τον ίδιο. Όταν μου βάλανε ένα μολύβι στο χέρι και προσπάθησαν να μου δείξουν πώς να κρατάω, πώς να τραβώ γραμμές, κι όλα τα σχετικά, τότε επαναστάτησα. Μου ήταν αδύνατο να συμβιβαστώ με την ιδέα πως, επειδή διάβαζα – με δυσκολία ακόμα, είν' αλήθεια – ό,τι έγραφε κάποιος άλλος κι ένιωθα περίφανος που μπορούσα να διακρίνω ένα λιοντάρι να βγαίνει από 8 γράμματα, κάτι τέτοιο σίγουρα με έπρεπε ν' απαντήσω οπωσδήποτε στο γραφτό μου και να μιμηθώ τις κινήσεις, τη βιαιότητα και το μούγκρισμα του λιονταριού, όπως το 'χα δει μια φορά στον ζωολογικό κήπο. Ποιος ο λόγος να το γράψω, αφού το ήξερα ήδη; Στο τέλος, παρατηθήκανε απ' την προσπάθεια κι η μητέρα μου έλεγε πως η κατάσταση ήταν τρομερή: ήμουν ένα παιδί που δε θα μάθαινε ποτέ να γράφει! Εγώ δεν έδινα σημασία. Καθόμουν και υπαγόρευα στις δυο θειάδες μου ό,τι μου πέρανε απ' το μυαλό, κι έβλεπα πως τα ορνιθοσκαλισμάτά τους μπορούσαν να δώσουνε μέσα σ' έναν τρίτο με μεγάλη ακρίβεια όσα είχα πει. Έτσι, η προφορική κουβέντα μου φαινότανε πως αρκούσε. Όταν σταματήσανε να με πιέζουν για το γράψιμο, άρχισα να περνάω ατέλειωτες ώρες μοναχός μου. Βρήκα την ευκαιρία να λεώ μεγαλόφωνα τις σκέψεις μου, όταν δε βρισκότανε κανένας γύρω να μ' ακούσει. Μιλώντας με τον εαυτό μου, συνήθισα να του κάνω ερωτήσεις και να μου δίνε απαντήσεις. Πολλές φορές οι ερωταποκρίσεις μου ήταν παράξενες, κι αυτό μου άρεσε. Θα 'μουν δε θα 'μουν τότε 6 χρονών. Ένα ωραίο πρωί μου 'ρθε η έμπνευση πως, αν ήξερα να γράφω, θα μπορούσα να πω άλλα πράγματα από κείνα που σκεφτόμουν, κι αμέσως άρχισα την προσπάθεια με ό,τι μου είχε μείνει αποτυπωμένο στη μνήμη: γράμματα, συλλαβές, λέξεις. Μέσα σε πολύ μικρό διάστημα έκανα τέρστιες προόδους.

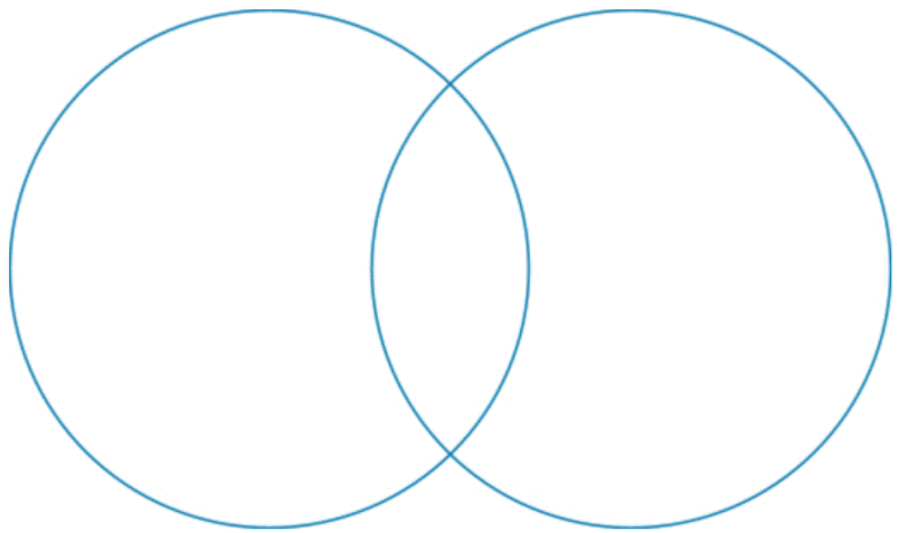
Κείμενο 2 για σκοπούς σύγκρισης, συνεξέτασης με κείμενο 1. Δεν ενσωματώθηκαν πρακτικές κατανόησης, γραμματικής, λεξιλογίου κ.λπ. Εξοικείωση με συνεξέταση στο γυμνάσιο. Ευέλικτη διαχείριση χρόνου.

Πώς έμαθα να γράφω

Πολύ γρήγορα έμαθα να διαβάζω. Δηλαδή να αναγνωρίζω τα γράμματα, να τα συνδυάζω, να ξεχωρίζω τις λέξεις, να βγάζω κάποιο νόημα, να καταλαβαίνω τι λέει το γραφτό και να το ανακοινώνω στους άλλους, πράγμα που προκαλούσε να το ανακινώ και σε μένα τον ίδιο. Όταν όμως μου βάλανε ένα κηλίτσο και σε μένα τον ίδιο. Όταν όμως μου βάλανε ένα κηλίτσο στο χέρι και προσπαθούσα να μου δείξουν πώς να το κρατάω, πώς να τραβώ γραμμές, κι όλα τα σκεπτά, τότε επαναστάτησα. Μου ήταν αδύνατο να συμβιβαστώ με την ιδέα πως, επειδή διάβαζα – με δυσκολία ακόμα, είν' αλήθεια – ότι έγραφε κάποιος άλλος κι ένιωθα περίφανε που μπορούσα να διακρίνω ένα λιοντάρι να βγαίνει από 8 γράμματα, κάτι τέτοιο σήμαινε αυτόματα πως έπρεπε ν' απαντήσω οπωσδήποτε στο γραφτό με γραφτό, πως έπρεπε να γράψω κι εγώ. Βάλανε τα δυνάτα τους να μου εξηγήσουν το γιατί, αλλά εμένα μου φαινόταν παράλογο, τι σημασία μπορούσα να μιλήσω, να πω τη λέξη ΛΙΟΝΤΑΡΙ, ακόμα και να μιλήσω τις κινήσεις, τη βιολογία και το μούγκρισμα του λιονταριού, όπως το 'χα δει μια φορά στον ζωολογικό κήπο. Ποιος ο λόγος να το γράψω, αφού το ήξερα ήδη;

Στο τέλος, παρατηρήθηκε απ' την προσπάθεια κι η μητέρα μου έλεγε πως η κατάσταση ήταν τρομερή: ήμουν ένα παιδί που δε θα μάθαινε ποτέ να γράφει! Εγώ δεν έδνα σημασία. Καθόμουν και υπαγόρευα στις δυο θειάδες μου ό,τι μου πέρναγε απ' το μυαλό, κι έβλεπα πως τα ορνιθοσκαλιστά τους μπορούσαν να δώσουν μέσα σ' έναν τρίτο με μεγάλη ακρίβεια όσα είχα πει. Έτσι, η προφορική κουβέντα μου φαινόταν πως ακούσε.

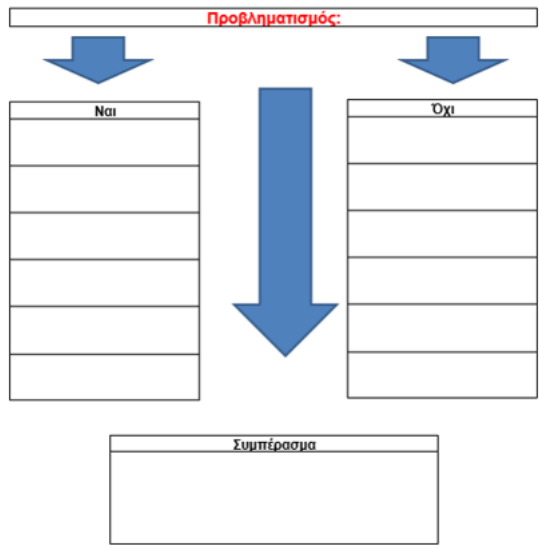
Όταν σταματήσανε να με πιέζουν για το γράψιμο, άρχισα να περνάω ατέλειωτες ώρες μοναχός μου. Βρήκα την ευκαιρία να σκέφτομαι και να λέω μεγαλόφωνα τις σκέψεις μου, όταν δε βρισκόταν κανένας γύρω να μ' ακούσει. Μιλώντας με τον εαυτό μου, συνήθισα να του κάνω ερωτήσεις και να μου δίνει απαντήσεις. Πολλές φορές οι ερωταποκρίσεις μου ήταν παράξενες, κι αυτό μου άρεσε. Θα 'μουν φρενετινός.

ΠΛΕΓΜΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Τίτλος Κειμένου	Τύπος/Είδος	Γλωσσικά Στοιχεία	Πολυτροπικά Στοιχεία	Κριτική

Δίκτυο Συζήτησης

Ετήσιες Πανελλήνιες Οκτώβριο Ελλάδα Κέντρο Μην Focus Ταβλ. Διαρ. Tech Αποστολή Video Εργασίες

Δευτέρα, 22 Οκτωβρίου 2018

Η τεχνητή νοημοσύνη βοηθά τους συγγραφείς να γράφουν μυθιστορήματα

Οι συγγραφείς έχουν βρει έναν νέο «βοηθό» στο γράψιμο μυθιστορημάτων, την τεχνητή νοημοσύνη. Ήδη, συγγραφείς άρχισαν να καταφεύγουν σε υπηρεσίες προγραμμάτων τεχνητής νοημοσύνης, για να συμπληρώνουν την έμπνευσή τους.

Χαρακτηριστικό είναι, σύμφωνα με τους «Τίμης της Νέας Υόρκης (New York Times)», η περίπτωση του Ρόμπειν Σλόαν, ενός βραβευμένου συγγραφέα, ο οποίος συνεργάζεται με ένα λογισμικό στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, για να γράψει το νέο του βιβλίο. Το λογισμικό, το οποίο μάλιστα ο ίδιος έφτιαξε, ολοκληρώνει τις προτάσεις που ο ίδιος αρχίζει.

Ιδού ένα παράδειγμα: Καθώς ο Σλόαν γράφει τη φράση «κι βίσινες μαζεύονται στο φαράγγι...», την αφήνει μιστελειωμένη, πατά ένα πλήκτρο και ο υπολογιστής συμπληρώνει μόνος του «...κάτω από τον άδειο ουρανό». «Φανταστικό!», αναφωνεί ο συγγραφέας. «Θα το είχα γράψει μόνος μου εγώ αυτό; Ίσως ναι, ίσως όχι...», λέει.

Είναι χωρίς να προστεθεί το επάγγελμα του συγγραφέα σε αυτά που η τεχνητή νοημοσύνη φιλοδοξεί να κάνει (γιατρός, εκπαιδευτικός, δημοσιογράφος κ.ά.); Αν οι μηχανές μπορούσαν να καταλάβουν τι διαβάζουν, τότε μπορούσαν και να γράφουν. Η μεγάλη πρόκληση πλέον είναι πόσο δημιουργικά μπορούν να γράψουν.

Ο Ρόμπειν Σλόαν στο γραφείο του. Χρησιμοποιεί ένα πρόγραμμα υπολογιστή, για να τον βοηθήσει στο γράψιμο του τελευταίου του μυθιστορήματος.

Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) είναι η ικανότητα έξιπυαν τεχνολογιών να λειτουργούν όπως η ανθρώπινη νοημοσύνη και να μιμούνται την ανθρώπινη συμπεριφορά (π.χ., μάθηση, δημιουργικότητα, επίλυση προβλήματος)

Πηγή: <https://www.cnn.gr/tech/story/151615/tehniti-noimotini-voithotogi-syggrafiis-na-grafou-mythistorimata>
 Ημερομηνία ανάρτησης: 22 Οκτωβρίου 2018
 Ημερομηνία ανάκτησης: 20 Ιανουαρίου 2024

(απόσπασμα-διασκευή)

Σημειώσεις T

Προβληματισμός:

Σημειώστε τις απόψεις όσων <u>ΣΥΜΦΩΝΟΥΝ</u> ότι	Σημειώστε τις απόψεις όσων <u>ΔΕΝ ΣΥΜΦΩΝΟΥΝ</u> ότι
Σημείωσε, σύντομα, την άποψή σου, για ...:	

Ενδεικτικοί τρόποι σύγκρισης στο δημοτικό: βέννιο διάγραμμα, πλέγμα, δίκτυο συζήτησης, σημειώσεις T

Να διαβάσετε το κείμενο: «Η τεχνητή νοημοσύνη βοηθά τους συγγραφείς να γράφουν μυθιστορήματα» και να το συγκρίνετε με το «Πώς έμαθα να γράφω», με βάση τα παρακάτω:

Ως προς το θέμα, τον πομπό, τους αποδέκτες (επικοινωνιακό πλαίσιο) κ.λπ.:

Ως προς τον κειμενικό τύπο και το κειμενικό είδος:

Ως προς τον σκοπό:

Ως προς το περιεχόμενο:

Ως προς τα γλωσσικά στοιχεία (γραμματική, σύνταξη, λεξιλόγιο):

Ως προς τα πολυτροπικά στοιχεία (εικόνες, φωτογραφίες, χρώματα κ.λπ.):

Συνεξέταση σε συνεχή γραπτό λόγο, με συγκεκριμένες κατευθύνσεις: Επικοινωνιακό πλαίσιο, τύπος, είδος, σκοπός, περιεχόμενο, γραμματική, σύνταξη, λεξιλόγιο, πολυτροπικότητα κ.ά. **Εξοικείωση με συνεξέταση στο γυμνάσιο.**

Δεξιότητες (αυτόνομης) Ανάγνωσης- Κατανόησης Κειμένων

Πριν από την ανάγνωση	Κατά την ανάγνωση	Μετά από την ανάγνωση
<p>Διαβάζω γρήγορα (Skimming): Διαβάζω το κείμενο διαγώνια/γρήγορα (τον τίτλο, τις εικόνες, τους υποτίτλους κ.λπ.)</p>	<p>Κάνω συνδέσεις: Με τον εαυτό μου (text to self), με άλλα κείμενα (text to texts), με τον κόσμο (text to world).</p>	<p>Εντοπίζω κειμενικό τύπο και είδος: Ποιος είναι ο κειμενικός τύπος (να αφηγηθεί, να περιγράψει, να επιχειρηματολογήσει, να δώσει οδηγίες) και ποιο είναι το κειμενικό είδος (π.χ., παραμύθι, άρθρο) του κειμένου;</p>
<p>Προβλέπω: Προχωρώ με προβλέψεις για το περιεχόμενο, τα γλωσσικά και τα μη γλωσσικά στοιχεία του κειμένου κ.λπ.</p>	<p>Παραφράζω: Εντοπίζω τα σημαντικά και τα λέω/γράφω με δικά μου απλά/διαφορετικά λόγια.</p>	<p>Εντοπίζω κεντρικά σημεία: Ποιο είναι το θέμα, το μήνυμα, η κεντρική ιδέα, το κύριο νόημα του κειμένου.</p>
<p>Ενεργοποιώ προϋπάρχουσες γνώσεις: Χρησιμοποιώ γνώσεις και πληροφορίες που ξέρω ήδη, που σχετίζονται με το κείμενο.</p>	<p>Ξαναδιαβάζω: Αν έχασα κάτι από το κείμενο ή αποσπάστηκε η προσοχή μου, πηγαίνω πίσω και διαβάζω ξανά.</p>	<p>Διαβάζω εστιασμένα (Scanning): Εντοπίζω συγκεκριμένα στοιχεία του κειμένου, που, συνήθως, ζητούνται μέσω ερωτήσεων/ ασκήσεων.</p>
<p>Ρωτώ σύντομες ερωτήσεις: (π.χ., ποιος, πού, πότε, πώς, τι): Κάνω ερωτήσεις στον εαυτό μου για το θέμα, τι θέλω να μάθω από το κείμενο, αν υπάρχει κάτι που γνωρίζω ήδη.</p>	<p>Οπτικοποιώ: Παράλληλα, «φωτογραφίζω», φτιάχνω εικόνες ή «ταινία» στο μυαλό μου, για λεπτομέρειες του κειμένου.</p>	<p>Ξαναδιαβάζω ερωτήσεις και κάνω έλεγχο: Ξαναδιαβάζω τις ερωτήσεις που τέθηκαν πριν ή και κατά την ανάγνωση. Απαντήθηκαν όλες; Αν όχι, επιστρέφω στο κείμενο για έλεγχο.</p>
<p>Βλέπω ερωτήσεις: Διαβάζω πρώτα τις ερωτήσεις των εκπαιδευτικών, των σχολικών εγχειριδίων, των δοκιμίων.</p>	<p>Σημειώσεις: Φτιάχνω κώδικα για σημεία-κλειδιά: πολύ ενδιαφέρον, απορίες, απαντήσεις σε ερωτήσεις (π.χ., ποιος, πού, πότε, πώς, τι), καθώς διαβάζω το κείμενο.</p>	<p>Κάνω περίληψη: Λέω/γράφω το κείμενο με δικά μου λόγια. Μπορεί να κάνω απλή ζωγραφιά.</p>

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

CNN Greece Ειδήσεις Πολιτική Οικονομία Ελλάδα Κόσμος Style Focus Ταξίδια Sport Tech Ανάπτυξη Video Εργασίες

Δευτέρα, 22 Οκτωβρίου 2018

Η τεχνητή νοημοσύνη βοηθά τους συγγραφείς να γράφουν μυθιστορήματα

Οι συγγραφείς έχουν βρει έναν νέο «βοηθό» στο γράψιμο μυθιστορημάτων, την τεχνητή νοημοσύνη. Ήδη, συγγραφείς τεχνητής νοημοσύνης, για να συμπληρώνουν την έμπνευσή τους.

Χαρακτηριστική είναι, σύμφωνα με τους «Τάιμς της Νέας Υόρκης (New York Times)», η περίπτωση του Ρόμπιν Σλόαν, ενός βραβευμένου συγγραφέα, ο οποίος συνεργάζεται με ένα λογισμικό στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, για να γράψει το νέο του βιβλίο. Το λογισμικό, το οποίο μάλιστα ο ίδιος έφτιαξε, ολοκληρώνει τις προτάσεις που ο ίδιος αρχίζει.

Ίδου ένα παράδειγμα: Καθώς ο Σλόαν γράφει τη φράση «οι βίσωνες μαζεύονται στο φαράγγι...», την αφήνει μισοτελειωμένη, πατά ένα πλήκτρο και ο υπολογιστής συμπληρώνει μόνος του «...κάτω από τον άδαιο ουρανό. «Φανταστικό!», αναφωνεί ο συγγραφέας. «Θα το είχα γράψει μόνος μου εγώ αυτό; Ίσως ναί, ίσως όχι...», λέει.

Είναι νωρίς να προστεθεί το επάγγελμα του συγγραφέα σε αυτά που η τεχνητή νοημοσύνη φιλοδοξεί να κάνει (γιατρός, εκπαιδευτικός, δημοσιογράφος κ.ά.); Αν οι μηχανές μπορούν να καταλάβουν τι διαβάζουν, τότε μπορούν και να γράψουν. Η μεγάλη πρόκληση πλέον είναι πόσο δημιουργική μπορούν να γράψουν.

Πηγή: <https://www.cnn.gr/tech/story/151615/it-techniti-noimo-syni-voitha-toys-syggrafeis-na-grafoun-mythistorimata>
 (απόσπασμα-διασκευή)
 Ημερομηνία ανάρτησης: 22 Οκτωβρίου 2018
 Ημερομηνία ανάκτησης: 20 Ιανουαρίου 2024

Τεχνητή Νοημοσύνη (TN) είναι η ικανότητα έξυπνων τεχνολογιών να λειτουργούν όπως η ανθρώπινη νοημοσύνη και να μιμούνται την ανθρώπινη συμπεριφορά (π.χ., μάθηση, δημιουργικότητα, επίλυση προβλήματος)

Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να αξιοποιήσει το κείμενο ευέλικτα, με βάση την τάξη, τον χρόνο, τα παιδιά!
π. χ.: αξιοποίηση κειμένου για επαναφορά δεξιοτήτων ανάγνωσης-κατανόησης ή και αναγνωστική ευχέρεια

Θεοδώρα Βασιλοπούλου

Όταν η τεχνητή νοημοσύνη γράφει παραμύθια για παιδιά

Η τεχνητή νοημοσύνη (Artificial Intelligence - AI) στην υπηρεσία της τεχνητής νοημοσύνης. Ή αλλιώς, πώς η τεχνητή νοημοσύνη, λαμβάνοντας τις κατάλληλες οδηγίες, έφτιαξε ένα παραμύθι για ένα επτάχρονο κορίτσι, εξηγώντας, με όσο το δυνατόν πιο απλά λόγια, τι είναι η τεχνητή νοημοσύνη.

«Κάν' το σαν συγγραφέας. Γράψε μια ιστορία, που να διδάσκει στα παιδιά με απλό τρόπο, την τεχνητή νοημοσύνη. Το βιβλίο θα πρέπει να είναι σύντομο και να έχει ως πρωταγωνίστρια μια επτάχρονη με το όνομα Ηλέκτρα».

Αυτή είναι η «εντολή», που ηλεκτρολόγησε στον ηλεκτρονικό υπολογιστή του ο Γιώργος Ευστρατιάδης, ένας ειδικός στις τεχνολογίες, σε μια εφαρμογή τεχνητής νοημοσύνης (που ονομάζεται ChatGPT), ώστε να μπορέσει, με αυτόν τον τρόπο, να εξηγήσει στην κόρη του την τεχνητή νοημοσύνη, χρησιμοποιώντας τεχνητή νοημοσύνη.

Σε δέκα δευτερόλεπτα, ο «κορμός» του παραμυθιού ήταν έτοιμος. Στη συνέχεια, ο κύριος Ευστρατιάδης ζήτησε από την εφαρμογή να αναπτύξει τη σειρά των γεγονότων (την πλοκή) της ιστορίας του παραμυθιού,

Να διαβάσετε το κείμενο: «Όταν η τεχνητή νοημοσύνη γράφει παραμύθια για παιδιά» και να προχωρήσετε στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις, που αφορούν στο κείμενο:

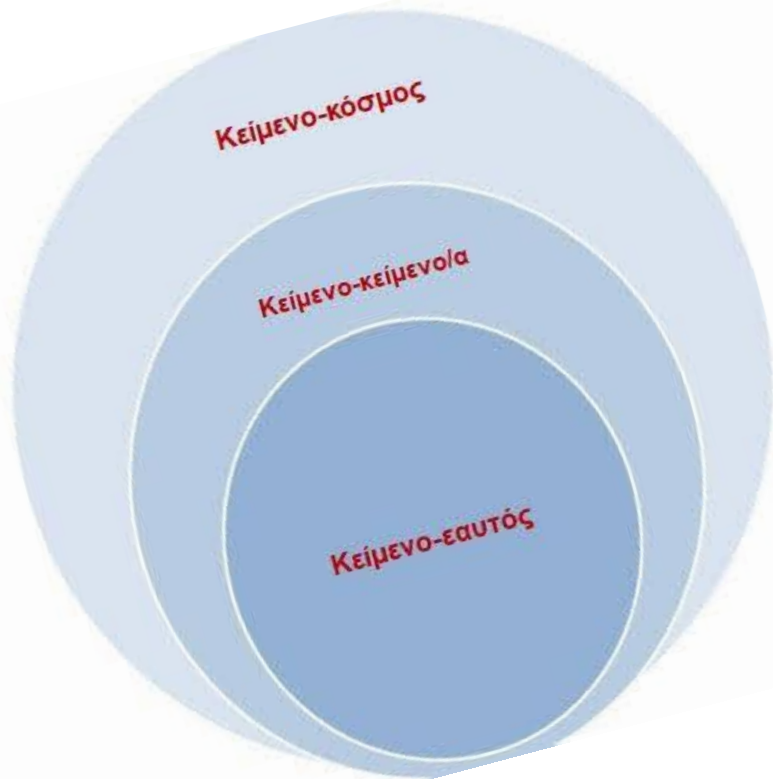
Σε ποιους/ποιες μπορεί να απευθύνεται το κείμενο; Να δικαιολογήσετε την άποψή σας.

Είναι ενδιαφέρον το κείμενο για σένα; Ναι ή όχι, γιατί;

Ποια γλωσσικά στοιχεία (γραμματική, σύνταξη, λεξιλόγιο) χρησιμοποιούνται στο κείμενο; Γιατί;

Οι εικόνες βοηθούν στην ανάγνωση του κειμένου; Είναι σημαντικές;

Ερωτήσεις και δραστηριότητες που μπορούν να αξιοποιηθούν για διάφορα κείμενα. Αυτονομία εκπαιδευτικών, με βάση τις ανάγκες της τάξης, τον διαθέσιμο χρόνο, την εμπειρία.

3 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΕΜΑΘΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

-
-
-

2 ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

-
-

1 ΑΠΟΡΙΑ ΠΟΥ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΩ ΝΑ ΕΧΩ ΓΙΑ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

-

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Θεοδώρα Βασιλοπούλου

02.02.2023

Όταν η τεχνητή νοημοσύνη γράφει παραμύθια για παιδιά

Η τεχνητή νοημοσύνη (Artificial Intelligence - AI) στην υπηρεσία της τεχνητής νοημοσύνης. Η αλήθεια, πώς η τεχνητή νοημοσύνη, λαμβάνοντας τις κατάλληλες οδηγίες, έφτιαξε ένα παραμύθι για ένα επτάχρονο κορίτσι, εξηγώντας, με όσο το δυνατόν πιο απλά λόγια, τι είναι η τεχνητή νοημοσύνη.

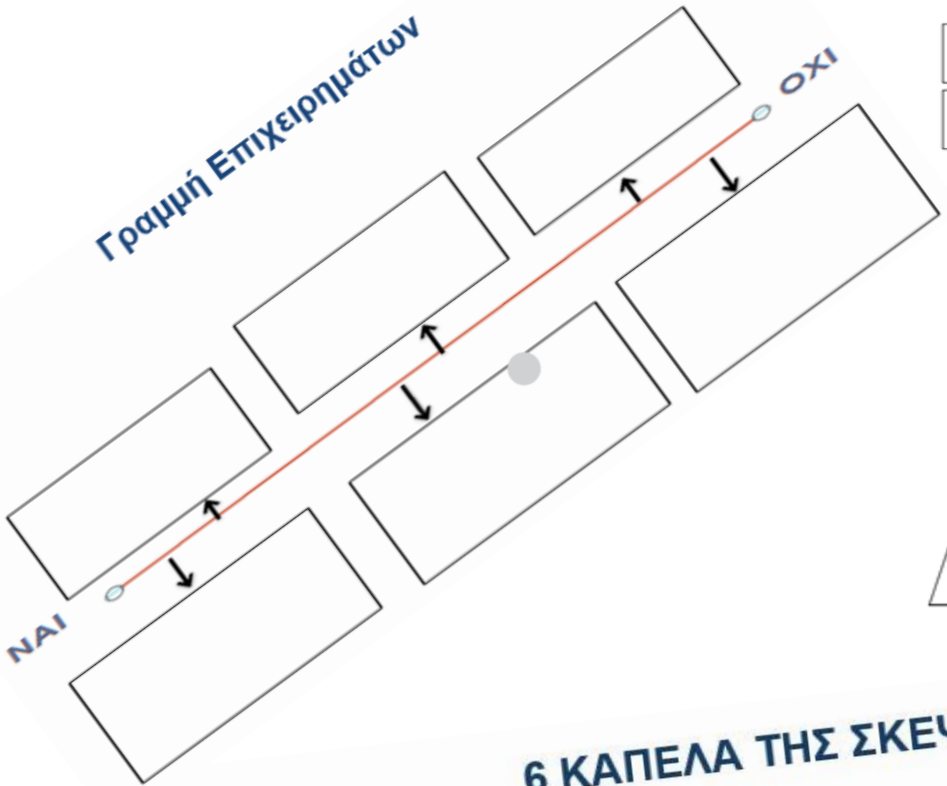
«Κάν' το σαν συγγραφέας. Γράψε μια ιστορία, που να διδάσκει στα παιδιά με απλό τρόπο, την τεχνητή νοημοσύνη. Το βιβλίο θα πρέπει να είναι σύντομο και να έχει ως πρωταγωνίστρια μια επτάχρονη με το όνομα Ηλέκτρα».

Αυτή είναι η «εντολή», που ηλεκτρολόγησε στον ηλεκτρονικό υπολογιστή του ο Γιώργος Ευστρατιάδης, ένας ειδικός στις τεχνολογίες, σε μια εφαρμογή τεχνητής νοημοσύνης (που ονομάζεται ChatGPT), ώστε να μπορέσει, με αυτόν τον τρόπο, να εξηγήσει στην κόρη του την τεχνητή νοημοσύνη, χρησιμοποιώντας τεχνητή νοημοσύνη.

Σε δέκα δευτερόλεπτα, ο «κορμός» του παραμυθιού ήταν έτοιμος. Στη συνέχεια, ο κύριος Ευστρατιάδης ζήτησε από την εφαρμογή να αναπτύξει τη σειρά των γεγονότων (την πλοκή) της ιστορίας του παραμυθιού,

Κείμενο 3 ως **έναυσμα για ποικίλες δραστηριότητες** παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου

Γραμμή Επιχειρημάτων

Ατομικά, Ζευγάρι, Ομάδα (1, 2, 4)

6 ΚΑΠΕΛΑ ΤΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

Η τεχνητή νοημοσύνη (Artificial Intelligence - AI) στην υπηρεσία της τεχνητής νοημοσύνης. Ή αλαμβάνοντας τις κατάλληλες οδηγίες, έφτιαξε ένα παραμύθι για ένα επτάχρονο κορίτσι, εξηγώντας, με όσο το δυνατόν πιο απλά λόγια, τι είναι η τεχνητή νοημοσύνη.

Έτσι σαν συγγραφέας. Γράψε μια ιστορία, που να διδάσκει στα παιδιά με απλό τρόπο, την τεχνητή νοημοσύνη. Το βιβλίο θα πρέπει να είναι σύντομο και να έχει ως πρωταγωνίστρια μια επτάχρονη με το όνομα Ηλέκτρα.

Είναι η «εντολή», που ηλεκτρολόγησε στον ηλεκτρονικό υπολογιστή του ο Γιώργος Ευστρατιάδης, να μπορείς, με αυτόν τον τρόπο, σε μια εφαρμογή τεχνητής νοημοσύνης (που ονομάζεται ChatGPT), ώστε να γράψει, με αυτόν τον τρόπο, να εξηγήσει στην κόρη του την τεχνητή νοημοσύνη, χρησιμοποιώντας

Σε δέκα δευτερόλεπτα, ο «κορμός» του παραμυθιού ήταν έτοιμος. Στη συνέχεια, ο κύριος Ευστρατιάδης ζήτησε από την εφαρμογή να αναπτύξει τη σειρά των γεγονότων (την πλοκή) της ιστορίας του παραμυθιού,

Κείμενο 3 ως **έναυσμα για ποικίλες δραστηριότητες** παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου

2. Θα μπορούσε, νομίζετε, να χρησιμοποιηθεί η τεχνητή νοημοσύνη στα μαθήματα του σχολείου σας; Πώς;

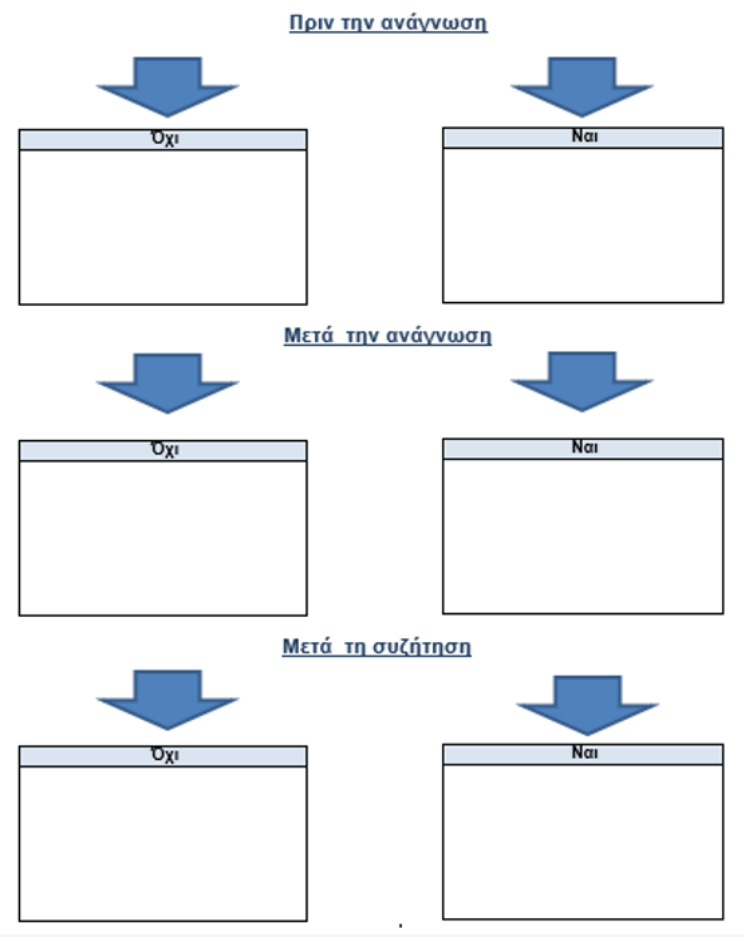
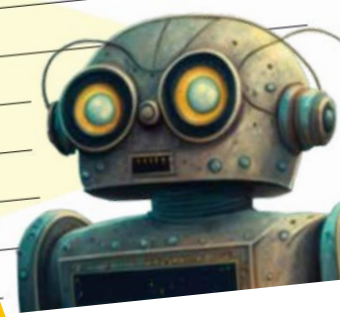
Θεματική πρόταση:

Υποστηρικτική Πρόταση # 1:

Υποστηρικτική Πρόταση # 2:

Υποστηρικτική Πρόταση # 3:

Κατακλείδα:

3

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Θεοδώρα Βασιλοπούλου

02.02.2023

Όταν η τεχνητή νοημοσύνη γράφει παραμύθια για παιδιά

νοημοσύνη (Artificial - AI) στην υπηρεσία της νοημοσύνης. Η αλ- τεχνητή νοημοσύνη, τις κατάλληλες οδ- να παραμύθι για ένα ίτσι, εξηγώντας, με πιο απλά λόγια, τι οημοσύνη.

φρέας. Γράψε μια ιστορία, που να διδάσκει στα παιδιά με απλό τρόπο, την τεχνητή θα πρέπει να είναι σύντομο και να έχει ως πρωταγωνίστρια μια εφτάχρονη με το

ου ηλεκτρολόγησε στον ηλεκτρονικό υπολογιστή του ο Γιώργος Ευστρατιάδης, οργίες, σε μια εφαρμογή τεχνητής νοημοσύνης (που ονομάζεται ChatGPT), ώστε ν τρόπο, να εξηγήσει στην κόρη του την τεχνητή νοημοσύνη, χρησιμοποιώντας

ορμός» του παραμυθιού ήταν έτοιμος. Στη συνέχεια, ο κύριος Ευστρατιάδης αναπτύξει τη σειρά των γεγονότων (την πλοκή) της ιστορίας του παραμυθιού,

Κείμενο 3 ως έναυσμα για ποικίλες δραστηριότητες παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου

Δημιουργικότητα εκπαιδευτικών και μαθητών/μαθητριών: Αξιοποίηση **εικόνων** ως έναυσμα για ποικίλες δημιουργικές **δραστηριότητες προφορικού και γραπτού λόγου**. Παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία.

Electra & the glowing stone

AI TALKS ABOUT AI TO KIDS

Once upon a time, in a land far, far away, there was a little girl, named Electra. Electra was a curious and brilliant inventor, always looking for new ways to make life easier and more efficient. She was a kind and adventurous spirit, always up for a new challenge.

As Electra learned more about AI, she began to see all the ways it could help people in the present and in the future. She was excited to think about all the possibilities, but she also knew that it was important to use AI responsibly.

The AIs told Electra about the potential risks of AI, such as the possibility of machines becoming too powerful or making mistakes that could harm people. They emphasized the importance of always making sure that AI is used ethically and for the benefit of humanity.

Μπορείτε να σαρώσετε τον κωδικό και να διαβάσετε το παραμύθι (στα αγγλικά), με κάποιον/α από τους/τις δασκάλους/ες, σου ή και με συμμαθητές/συμμαθήτριές σου και να το συζητήσετε στην τάξη. Μπορείτε, μετά, να ασχοληθείτε με δημιουργικές εργασίες!

Αυτονομία & συνεργασίες εκπαιδευτικών: Το κείμενο στα αγγλικά ως έναυσμα για ποικίλες δημιουργικές δραστηριότητες προφορικού και γραπτού λόγου. Παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία. Αξιοποίηση στο μάθημα των αγγλικών.

ΚΕΙΜΕΝΟ

4

Το φυτό που κάνει παντόφλες

Ο Πιέτρο ο χωρικός πήγε ένα πρωί στο χωράφι του, για να μαζέψει μήλα. Η μηλιά ήταν στη μέση ενός χωραφιού και, καθώς πλησίαζε ο Πιέτρο, είδε ανάμεσα στα φύλλα κάτι πράγματα με διάφορα χρώματα: μπλε, κίτρινο, ροζ, μοβ.

«Τι στο καλό,» σκέφτηκε «δεν έχω δει ποτέ θαλασσιά μήλα. Τι να 'ναι;» Μόλις έφτασε κοντά στο δέντρο, το μυστήριο ξεκαθάρισε μεμιάς. Ανάμεσα στα κλαδιά και στα φύλλα, κρέμονταν στη σειρά και λικνίζονταν στο δροσερό αεράκι εκατοντάδες παντόφλες.

«Μα σε ποιον ήρθε να κολλήσει τόσες παντόφλες στο δέντρο μου;», αναρωτήθηκε ο Πιέτρο. Ανέβηκε λοιπόν πάνω στο δέντρο, για να εξετάσει καλά τα πράγματα και είδε ότι οι παντόφλες ήταν κολλημένες πάνω στα κλαδιά, πάνω σε λεπτά κοτσάνια, μ' άλλα λόγια είδε ότι οι παντόφλες είχαν φυτρώσει πάνω στη μήλα. Ο Πιέτρο δεν πίστευε στα μάτια του. Τσίμπησε γερά το ένα του πόδι για να δει. Δεν υπήρχε αμφιβολία, δεν ονειρευόταν. Σκέφτηκε πολύ αυτές τις ωραίες και περίεργες παντόφλες. Ήταν όλων των ειδών: με φιόγκο, με αγκράφα, με διπλό πάτο, με δέρμα μέσα έξω και με τις κάνει;

Πώς θα τελειώσει αυτή η ιστορία;

ΠΡΑΚΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

4

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ!

Να διαβάσεις «Το φυτό που κάνει παντόφλες», του Τζιάννι Ροντάρι. Ο πασίγνωστος παραμυθάς μας καλεί να γράψουμε τη συνέχεια της ιστορίας. Ας διηγηθείς τη συνέχεια, γράφοντας, σχεδιάζοντας και λαμβάνοντας υπόψη και τα παρακάτω:

- Πώς, πότε και πού μπορεί να συνεχίζονται τα γεγονότα;
- Ποια άλλα πρόσωπα μπορεί να εμφανιστούν;
- Τι ακριβώς μπορεί να γίνει; Υπάρχει ανατροπή στην ιστορία;
- Τι μπορεί να συμβεί μετά;
- Πώς μπορεί να τελειώσει η ιστορία;

Λογοτεχνική αφήγηση με μυθοπλαστικά χαρακτηριστικά: Προτροπή για παραγωγή δημιουργικής αφήγησης. Μπορεί να αξιοποιηθεί το κείμενο 4 για κατανόηση, γραμματική κ.λπ. Ο/η εκπαιδευτικός αποφασίζει, με βάση τα παιδιά, τον διαθέσιμο χρόνο κ.λπ.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 4

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ!

Να διαβάσεις «Το φυτό που κάνει παντόφλες», του Τζάννι Ροντάρι. Ο πασίγνωστος παραμυθός μας καλεί να γράψουμε τη συνέχεια της ιστορίας. Ας διηγηθείς τη συνέχεια, γράφοντας, σχεδιάζοντας και λαμβάνοντας υπόψη και τα παρακάτω:

- Πώς, πότε και πού μπορεί να συνεχίζονται τα γεγονότα;
- Ποια άλλα πρόσωπα μπορεί να εμφανιστούν;
- Τι ακριβώς μπορεί να γίνει; Υπάρχει ανατροπή στην ιστορία;
- Τι μπορεί να συμβεί μετά;
- Πώς μπορεί να τελειώσει η ιστορία;

Διαφοροποιημένη διδασκαλία: Διαφοροποιημένο αποτέλεσμα σε περιεχόμενο, γλωσσικά χαρακτηριστικά, δημιουργικότητα, έκταση λόγου κ.λπ. Έμφαση στην καλαισθησία γραμμάτων, στην ορθογραφία.

ΚΕΙΜΕΝΟ 5

Δύο ομιλίες για την εκπαίδευση που εμπνέουν

«Αυτό που ξέρουμε είναι ότι αν δεν είσαι προετοιμασμένος να κάνεις λάθος, δεν θα σκεφτείς ποτέ κάτι πρωτότυπο. Και μέχρι να ενηλικιωθούν, τα περισσότερα παιδιά έχουν χάσει αυτή την ικανότητα. Φοβούνται να κάνουν λάθος». Ο **Κεν Ρόμπινσον**, βρετανός συγγραφέας και πανεπιστημιακός, στο Συνέδριο TED2006 στις Η.Π.Α., μίλησε για την ανάγκη να αλλάξουν τα σχολεία, ώστε να βοηθούν τα παιδιά να είναι δημιουργικά και να μπορούν να καινοτομούν. Σύμφωνα με τον Ρόμπινσον, δημιουργικότητα είναι η ανάπτυξη πρωτότυπων και αξιολόγων ιδεών. Στη διάσημη ομιλία του, τόνισε ότι η δημιουργικότητα είναι απαραίτητη δεξιότητα για τον 21ο αιώνα, τόσο σημαντική όσο το να μάθει κάποιος να διαβάζει και να γράφει. Συνεχίζοντας στα σχολεία, δεν καλλιεργείται η δημιουργικότητα, αφού δεν προσφέρονται ευκαιρίες στα παιδιά να σκεφτούν διαφορετικά. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τα παιδιά να ξεχνούν, καθώς μεγαλώνουν, τις δημιουργικές τους ικανότητες. Ακολουθώντας, σημείωσε: «Κάποτε ο Πικάσο είπε ότι όλα τα παιδιά γεννιούνται καλλιτέχνες. Το ζήτημα είναι να παραμείνουν καλλιτέχνες, καθώς μεγαλώνουν». Επίσης, υποστήριξε ότι χρειάζεται να δίνεται προτεραιότητα στις τέχνες και ότι τα σχολεία πρέπει να προσαρμόσουν τις ανάγκες, τις δεξιότητες και τα έμφυτα ταλέντα κάθε παιδιού ξεχωριστά, ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν το μέλλον.

«Πρέπει να φανταζόμαστε όλο και περισσότερο! Στόχος της εκπαίδευσης δεν πρέπει να είναι τόσο η μετάδοση γνώσεων όσο η καλλιέργεια της δημιουργικότητας και της φαντασίας του παιδιού!». Ο **Ευγένιος Τριβιζάς**, στο Συνέδριο TEDxAthens 2013, μίλησε για τη φαντασία και τη δημιουργικότητα. Ο γνωστός παραμυθός πιστεύει ότι η δημιουργικότητα και η φαντασία παραμελούνται στα σχολεία: «Παραγемίζουμε τα παιδιά σαν γαλοπούλες με γνώσεις, πληροφορίες, γεγονότα και αφήνουμε τη φαντασία τους να λιμοκτονεί. Τα παιδιά έρχονται στο σχολείο προικισμένα με πλούσια φαντασία. Το βλέπω και στα σχολεία που πηγαίνω. Τα μικρά παιδιά είναι γεμάτα φαντασία. Μετά από λίγο, τα βλέπεις να κινούνται σαν πιόνια, σαν ρομπότ, και αγχωμένα από αυτά που πρέπει να μάθουν!», είπε χαρακτηριστικά. Συνέχισε λέγοντας ότι οι πρωτοπόροι εφευρέτες επιστρατεύουν περισσότερο τη φαντασία τους παρά τις γνώσεις τους. Αναφέρθηκε και στον Έντισον, εφευρέτη πάνω από 1000 εφευρέσεων, ο οποίος είχε πει το εξής: «Για να εφεύρεις, χρειάζεσαι καλή φαντασία και ένα σωρό σκουπίδια». Στην ομιλία του, αναφέρθηκε σε μια έρευνα, η οποία ρωτούσε κάθε λίγα χρόνια τα ίδια άτομα: «Σε τι μπορεί να μας φανεί χρήσιμος ένας συνδεδεμένος;». Τα άτομα αυτά, ενώ όταν ήταν παιδιά έδιναν πάρα πολλές απαντήσεις, καθώς μεγάλωναν, έδιναν λιγότερες απαντήσεις για το πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένας συνδεδεμένος, δείχνοντας ότι με τα χρόνια χάνεται η φαντασία και η δημιουργικότητά μας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 5

Να διαβάσετε το κείμενο: «Δύο ομιλίες για την εκπαίδευση που εμπνέουν» και να προχωρήσετε στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Τι είναι η δημιουργικότητα, σύμφωνα με τον Ρόμπινσον;

2. Τι συμπέρασμα βγάξει ο Τριβιζάς από τις επισκέψεις του στα σχολεία;

3. Να γράψετε, με δικά σας λόγια, τι καταλαβαίνετε από τις παρακάτω απόψεις:

ΑΠΟΨΗ ΡΟΜΠΙΝΣΟΝ

...τα σχολεία πρέπει να προσαρμοστούν στις ανάγκες, τις δεξιότητες και τα έμφυτα ταλέντα κάθε παιδιού ξεχωριστά, ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν το μέλλον.

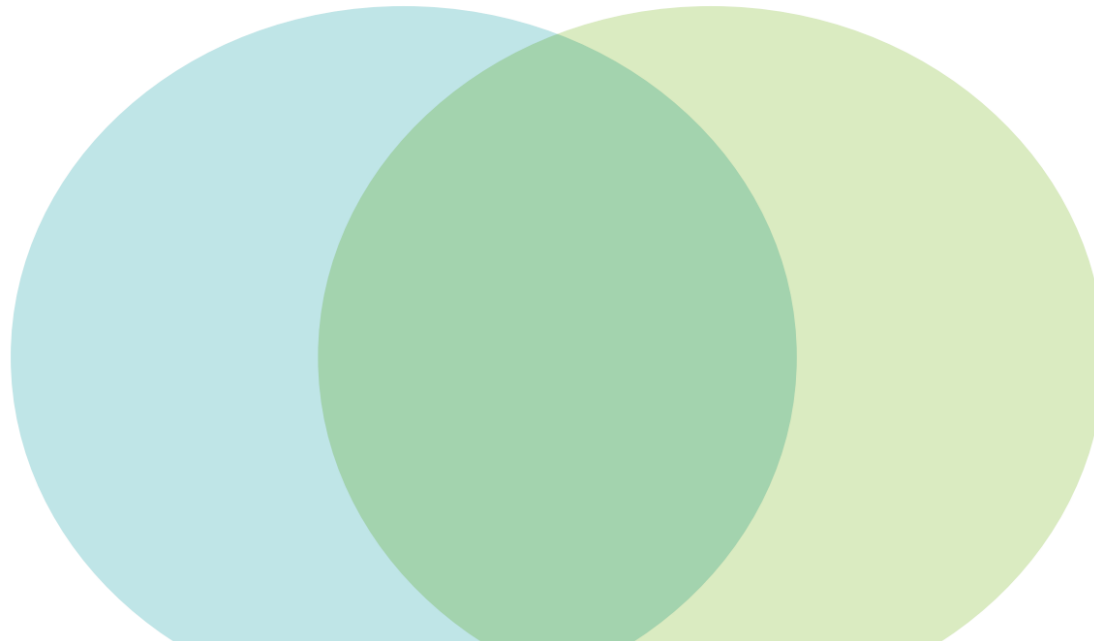
ΑΠΟΨΗ ΤΡΙΒΙΖΑ

...οι πρωτοπόροι εφευρέτες επιστρατεύουν περισσότερο τη φαντασία τους παρά τις γνώσεις τους.

4. «... η δημιουργικότητα είναι απαραίτητη δεξιότητα για τον 21ο αιώνα, τόσο σημαντική όσο το να μάθει κάποιος να διαβάζει και να γράφει». Συμφωνείτε ή διαφωνείτε, με την άποψη του Ρόμπινσον; Να εξηγήσετε γιατί.

5. Ο Τριβιζάς υποστηρίζει ότι τα σχολεία πρέπει να στοχεύουν πιο πολύ στη δημιουργικότητα και τη φαντασία παρά στις γνώσεις. Συμφωνείτε ή διαφωνείτε μαζί του; Να εξηγήσετε γιατί.

6. Να συγκρίνετε την ομιλία του Ρόμπινσον: «**Το σχολείο σκοτώνει τη δημιουργικότητα**» και την ομιλία του Τριβιζά: «**Ας φανταστούμε**», χρησιμοποιώντας το βέννειο διάγραμμα:

8. Ποιο είναι το κύριο νόημα του κειμένου «**Δύο ομιλίες για την εκπαίδευση που εμπνέουν**»;

Κατανόηση, ανάλυση, συζήτηση επιχειρημάτων: σύγκριση, κριτική σκέψη, προσωπική θέση, κύριο νόημα

9. Να κρίνετε το κείμενο από τη δική σας οπτική, με βάση τα παρακάτω:

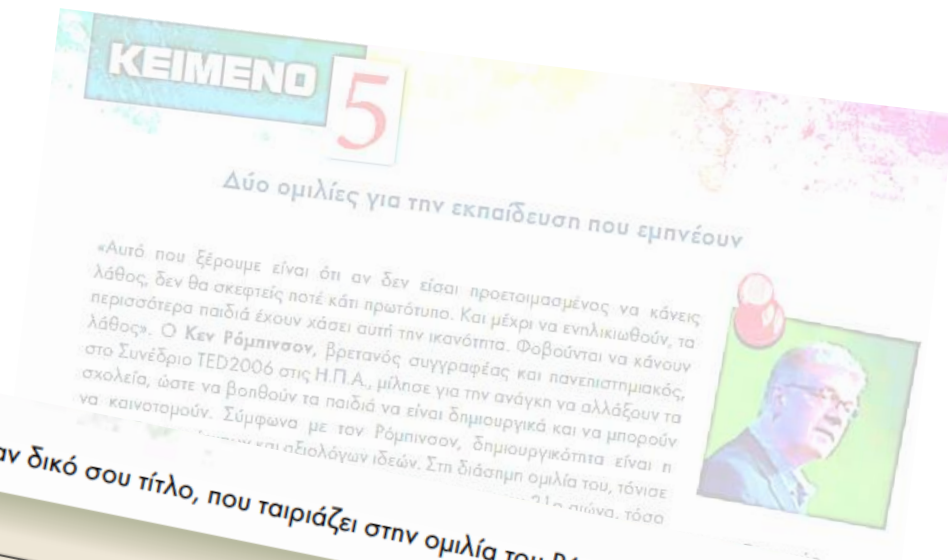
Είναι ενδιαφέρον το κείμενο για σένα; Να δικαιολογήσεις την άποψή σου.

Ποια άτομα χρειάζεται πιο πολύ να διαβάσουν το κείμενο; Γιατί, νομίζεις;

Τις απόψεις ποιων άλλων μπορούμε να μελετήσουμε, για το θέμα του κειμένου; Γιατί;

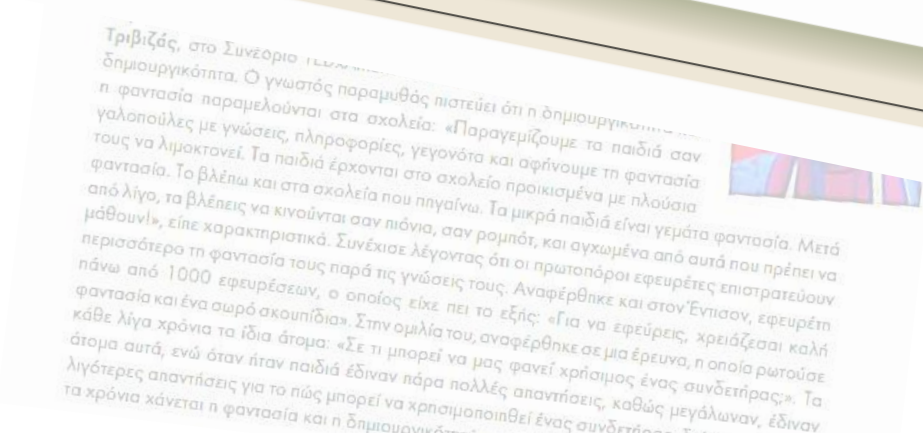
Ποια γλωσσικά στοιχεία χρησιμοποιούνται στο κείμενο; Γιατί;

Γλωσσικό στοιχείο	Γιατί χρησιμοποιείται;

Να γράψεις έναν δικό σου τίτλο, που ταιριάζει στην ομιλία του Ρόμπινσον:

Να γράψεις έναν δικό σου τίτλο, που ταιριάζει στην ομιλία του Τριβιζά:

Δραστηριότητες κριτικής διερεύνησης κειμένων και διαμόρφωσης κριτικής στάσης έναντι περιεχομένου, πλαισίου, γλωσσικών στοιχείων (γραμματική, σύνταξη, λεξιλόγιο) και πολυτροπικών στοιχείων (εικόνας κ.ά.)

10. Σε αρκετά σημεία του κειμένου, χρησιμοποιείται ευθύς λόγος. Γιατί, άραγε;

11. Να μετατρέψετε τις παρακάτω προτάσεις από τον ευθύ στον πλάγιο λόγο.

«Πιστεύω ότι τα μαθηματικά είναι σημαντικά, αλλά το ίδιο και ο χορός», τόνισε ο Ρόμπινσον.

«Η καλλιέργεια της φαντασίας είναι από τις πιο παραμελημένες πλευρές των σχολείων», υποστήριξε ο Τριβιζάς.

Να εξηγήσετε τι αλλάζει, κατά την άποψή σας, με τις παραπάνω αλλαγές.

12. Να μετατρέψετε τις παρακάτω προτάσεις από τον πλάγιο στον ευθύ λόγο.

○ Ρόμπινσον υποστήριξε ότι τα σχολεία πρέπει να προσαρμοστούν στα ταλέντα του κάθε παιδιού.

○ Τριβιζάς είπε ότι οι ιδιοφυΐες αναφέρουν περίπου 145-200 χρήσεις του συνδετήρα.

Να εξηγήσετε τι αλλάζει, κατά την άποψή σας, με τις παραπάνω αλλαγές.

Ευθύς και πλάγιος λόγος: Υπενθύμιση, μετατροπή, σύγκριση, λειτουργική γραμματική, ορθογραφία, εξάσκηση στη σύνταξη και γραμματική του συστήματος

13. Εσύ, στο ερώτημα «**Σε τι μπορεί να μας φανεί χρήσιμος ένας συνδετήρας;**», πόσες απαντήσεις μπορείς να δώσεις; Να γράψεις τέσσερις χρήσεις του συνδετήρα, τις οποίες πιστεύεις δεν θα αναφέρει κάποιος/α άλλος/η!

Προφορική Συζήτηση:

Σε ποια έγκλιση, πρόσωπο και αριθμό έγραψες τις παραπάνω απαντήσεις; Γιατί νομίζεις; Πώς μπορούσαν να γραφτούν διαφορετικά;

14. Ο Τριβιζάς, στην ομιλία του, υποστήριξε το εξής:

Να διαβάσουμε συχνά παραμύθια στα παιδιά.

Να ονομάσετε την έγκλιση (οριστική, υποτακτική, προστακτική), το πρόσωπο (α', β', γ'), τον αριθμό (ενικό ή πληθυντικό) και το ποιόν ενεργείας (εξακολουθητικό/επαναλαμβανόμενο, συνοπτικό/στιγμιαίο, συντελεσμένο) του ρήματος στη συγκεκριμένη πρόταση.

Έγκλιση: _____ Πρόσωπο: ____ Αριθμός: _____ Ποιόν ενεργείας: _____

- Να μεταφέρετε τα λόγια του Τριβιζά και σε άλλες εγκλίσεις, με βάση τα παρακάτω:

Έγκλιση: Ονομαστική Πρόσωπο: α' Αριθμός: Ενικός Ποιόν ενεργείας: εξακολουθητικό

Έγκλιση: Προστακτική Πρόσωπο: β' Αριθμός: Ενικός Ποιόν ενεργείας: συνοπτικό

Έγκλιση: Προστακτική Πρόσωπο: β' Αριθμός: Πληθυντικός Ποιόν ενεργείας: συνοπτικό

Έγκλιση: Υποτακτική Πρόσωπο: β' Αριθμός: Πληθυντικός Ποιόν ενεργείας: συνοπτικό

Έγκλιση: Υποτακτική Πρόσωπο: α' Αριθμός: Ενικός Ποιόν ενεργείας: συντελεσμένο

Οι σελίδες 141-142 της Γραμματικής Ε' και Στ' Δημοτικού (Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2011) θα σας βοηθήσουν στο πώς σχηματίζονται οι εγκλίσεις

Να εξηγήσετε τον ρόλο του ποιού ενεργείας (εξακολουθητικό/επαναλαμβανόμενο, συνοπτικό/στιγμιαίο, συντελεσμένο) των ρημάτων, κατά τον σχηματισμό των εγκλίσεων:

Εγκλίσεις: Επανάληψη, μετατροπή, σύγκριση, λειτουργική γραμματική, ορθογραφία, γραμματική και σύνταξη

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Ένας νέος κύκλος σχολικής ζωής αρχίζει για σένα τον Σεπτέμβριο. Η Διεύθυνση και οι εκπαιδευτικοί του γυμνασίου, στο οποίο θα φοιτήσεις, καλούν τους/τις νέους/ες μαθητές/μαθήτριες να στείλουν ιδέες και προτάσεις για ένα ακόμη καλύτερο γυμνάσιο (π.χ., υποδοχή, χώροι, αίθουσες, μαθήματα, διαγωνίσματα, βιβλία)

Γι' αυτό, να ετοιμάσεις μία επιστολή στην οποία:

- Πρώτα, γράψε έναν πρόλογο, με μια σύντομη εισαγωγή για το θέμα.
- Στη συνέχεια, να γράψεις τουλάχιστον **δύο** εισηγήσεις και να τις υποστηρίξεις με επιχειρήματα.
- Και στο τέλος, γράψε έναν επίλογο, κλείνοντας με ένα συμπέρασμα.

Να θυμάσαι ότι η επιστολή σου θα μελετηθεί από τη Διεύθυνση και τους/τις καθηγητές/καθηγήτριες του νέου σου σχολείου.

*** Μπορείς, στη συνέχεια, να γράψεις ξανά την επιστολή σου σε ψηφιακή μορφή (π.χ., στο πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου Word).

Όνοματεπώνυμο: _____

Ημερομηνία: _____

Δημοτικό Σχολείο: _____

ευελιξία, επεκτάσεις (διαφοροποίηση),
μετασυγγραφικό στάδιο, κοινοποίηση
κειμένου, καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων

Παραγωγή επίσημης επιστολής (πλαίσιαση): Εισηγήσεις/επιχειρήματα, γλωσσικά στοιχεία, σχηματική δομή, κειμενικές συμβάσεις επιστολής. Επικοινωνιακό πλαίσιο. Επιστολή ως αξιολόγηση στο γυμνάσιο.

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Ένας νέος κύκλος σχολικής ζωής αρχίζει για σένα τον Σεπτέμβριο. Η Διεύθυνση και οι εκπαιδευτικοί του γυμνασίου, στο οποίο θα φοιτήσεις, καλούν τους/τις νέους/ες μαθητές/μαθήτριες να στείλουν ιδέες και προτάσεις για ένα ακόμη καλύτερο γυμνάσιο (π.χ., υποδοχή, χώροι, αίθουσες, μαθήματα, διαγωνίσματα, βιβλία)

Γι' αυτό, να ετοιμάσεις μία επιστολή στην οποία:

- Πρώτα, γράψε έναν πρόλογο, με μια σύντομη εισαγωγή για το θέμα.
- Στη συνέχεια, να γράψεις τουλάχιστον **δύο** εισηγήσεις και να τις υποστηρίξεις με επιχειρήματα.
- Και στο τέλος, γράψε έναν επίλογο, κλείνοντας με ένα συμπέρασμα.

Να θυμάσαι ότι η επιστολή σου θα μελετηθεί από τη Διεύθυνση και τους/τις καθηγητές/καθηγήτριες του νέου σου σχολείου.

*** Μπορείς, στη συνέχεια, να γράψεις ξανά την επιστολή σου σε ψηφιακή μορφή (π.χ., στο πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου Word).

Όνοματεπώνυμο: _____

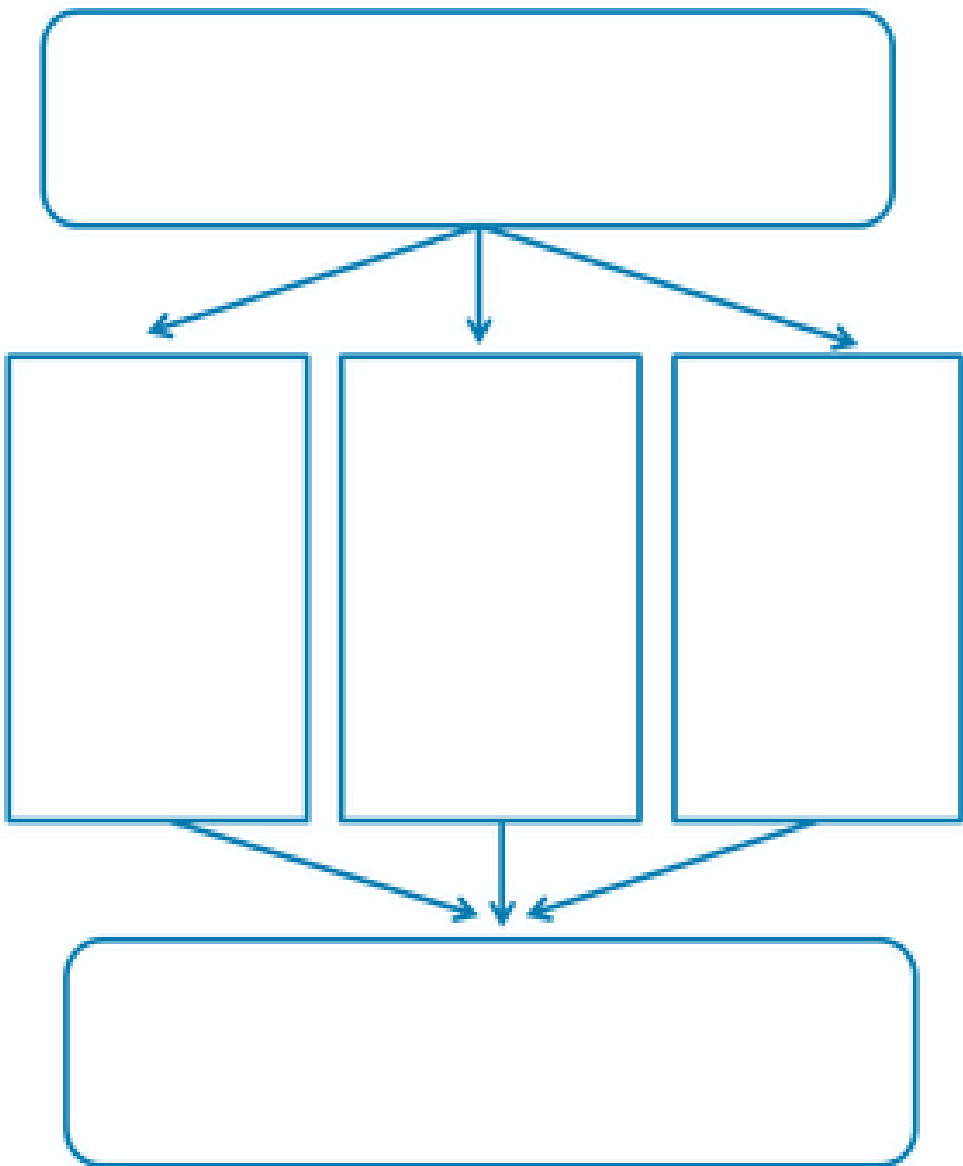
Ημερομηνία: _____

Δημοτικό Σχολείο: _____

Ενδεικτικός Πίνακας Έναρξης Προτάσεων για Επιχειρήματα

Κατηγορία	Προτάσεις
Εισαγωγή	* Στην επιστολή αυτή... * Το κεντρικό θέμα... * Η επιστολή έχει σχέση... * Το θέμα εστιάζει... * Το βασικό σημείο που θα συζητήσουμε... * Ξεκινώντας...
Σύγκριση και Αντίθεση	* Αν και... * Αντιθέτως... * Ωστόσο... * Μάλλον... * Παρομοίως... * Αντίθετα... * Από την άλλη... * Από τη μία πλευρά... * Παράλληλα...
Αιτία και Αποτέλεσμα	* Ως αποτέλεσμα... * Επειδή... * Για τον λόγο αυτό... * Γιατί... * Διαφορετικά... * Για αυτόν τον λόγο... * Όσον αφορά... * Με βάση αυτό...
Κοινές ή και ασυνήθιστες ιδέες	* Συνήθως... * Σπάνια... * Περιστασιακά... * Συχνά... * Σε μεγάλο βαθμό... * Γενικά... * Στα σημαντικά είναι... * Τις λιγότερες φορές...
Για να τονίσουμε	* Πάνω απ' όλα... * Κατά κανόνα... * Σε αυτή την περίπτωση... * Σίγουρα... * Χωρίς αμφιβολία... * Προσοχή... * Επιπρόσθετα... * Είναι σημαντικό...
Για να δείξουμε παραδείγματα	* Για παράδειγμα... * Όπως... * Ως παράδειγμα... * Ειδικότερα... * Όπως...

Γλωσσικά και νοητικά στηρίγματα ως ενεργοποιητές, με βάση τις ανάγκες των μαθητών/μαθητριών

Ενδεικτικός Πίνακας Έναρξης Προτάσεων για Επιχειρήματα

Κατηγορία	Προτάσεις
Εισαγωγή	* Στην επιστολή αυτή... * Το κεντρικό θέμα... * Η επιστολή έχει σχέση... * Το θέμα εστιάζει... * Το βασικό σημείο που θα συζητήσουμε... * Ξεκινώντας...
Σύγκριση και Αντίθεση	* Αν και... * Αντιθέτως... * Ωστόσο... * Μάλλον... * Παρομοίως... * Αντίθετα... * Από την άλλη... * Από τη μία πλευρά... * Παράλληλα...
Αιτία και Αποτέλεσμα	* Ως αποτέλεσμα... * Επειδή... * Για τον λόγο αυτό... * Γιατί... * Διαφορετικά... * Για αυτόν τον λόγο... * Όσον αφορά... * Με βάση αυτό...
Κοινές ή και ασυνήθιστες ιδέες	* Συνήθως... * Σπάνια... * Περιστασιακά... * Συχνά... * Σε μεγάλο βαθμό... * Γενικά... * Στα σημαντικά είναι... * Τις λιγότερες φορές...
Για να τονίσουμε	* Πάνω απ' όλα... * Κατά κανόνα... * Σε αυτή την περίπτωση... * Σίγουρα... * Χωρίς αμφιβολία... * Προσοχή... * Επιπρόσθετα... * Είναι σημαντικό...
Για να δείξουμε παραδείγματα	* Για παράδειγμα... * Όπως... * Ως παράδειγμα... * Ειδικότερα... * Όπως...

Γλωσσικά και νοητικά στηρίγματα ως ενεργοποιητές, με βάση τις ανάγκες των μαθητών/μαθητριών

Τα Νέα Επτά Θαύματα του Κόσμου

Οι άνθρωποι ένιωθαν πάντοτε την ανάγκη να δημιουργήσουν μεγάλα έργα και με καινοτόμες ιδέες κατάφεραν να φτιάχνουν θαυμαστές κατασκευές. Από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, υπάρχουν πολυάριθμοι κατάλογοι, που καταγράφουν τα θεαματικότερα ανθρώπινα δημιουργήματα. Νέα Επτά Θαύματα του Κόσμου ψηφίστηκαν το 2007, μετά από παγκόσμια ψηφοφορία σε διαδικτυακό, μεταξύ 200 υποψήφιων ανθρώπινων κατασκευών της υπηλίου.

Μάτσου Πίτσου (Περού):

Αρχαία πόλη στα βουνά των Άνδεων, που κτίστηκε από τους Ίνκας τον 15ο αιώνα μ.Χ. και είναι το διασημότερο μνημείο του πολιτισμού τους. Χρησιμοποιήθηκε, μεταξύ άλλων, ως θερινό ανάκτορο βασιλιάδων, αστρονομικό παρατηρητήριο και θρησκευτικό κέντρο. Η Μάτσου Πίτσου βρίσκεται σε υψόμετρο 2700 μέτρων και περιλαμβάνει 200 περίπου κτίρια και κατασκευές, που χωρίζονται μεταξύ τους με τοίχους, μονοπάτια και ανοικτούς χώρους σαν πλατείες, αποδεικνύοντας τις άριστες αρχιτεκτονικές δεξιότητες των Ίνκας. Στη γλώσσα των Ίνκας, Μάτσου Πίτσου σημαίνει «αρχαίο βουνό». Η ύπαρξή της παρέμεινε άγνωστη για εκατοντάδες χρόνια. Η ανακάλυψή της, το 1911, έλυσε αρκετά από τα μυστήρια για την εξέλιξη και την ζωντανή εμφάνιση του πολιτισμού των Ίνκας. Η Μάτσου Πίτσου θεωρείται μία ιδιαίτερα πολιτιστική περιοχή για έναν λαό που δεν υπάρχει πια.

Κολοσσαίο (Ιταλία):

Αρχαίο ρωμαϊκό αμφιθέατρο στο κέντρο της Ρώμης. Άρχισε να κατασκευάζεται από τον αυτοκράτορα Βεσπασιανό, το 72 μ.Χ., και ολοκληρώθηκε όταν στον θρόνο ήταν ο γιος του, ο Τίτος, το 80 μ.Χ. Μπορούσε να φιλοξενήσει πάνω από 50000 θεατές και είναι το μεγαλύτερο σωζόμενο αμφιθέατρο στον κόσμο. Για να κατασκευαστεί, εργάστηκαν χιλιάδες αιχμάλωτοι. Είχε 4 ορόφους σε σχήμα έλλειψης, με περιφέρεια 524 μέτρων. Οι διαστάσεις του ήταν κολοσσιαίες: 188 μέτρα μήκος, 156 μέτρα πλάτος και 48 μέτρα ύψος. Το Κολοσσαίο φιλοξενούσε δημόσιες εκδηλώσεις, κυρίως αγώνες θεατρικές παραστάσεις. Η είσοδος στις εκδηλώσεις ήταν ελεύθερη και ξεκινούσαν με κωμωδικές παραστάσεις, εμφανίσεις εξωτικών ζώων και ολοκληρώνονταν με μονομαχίες μεταξύ ζώων μονομάχων ή μεταξύ μονομάχων. Το Κολοσσαίο, ένα από τα πιο διατηρημένα αρχαίολογικά μνημεία του κόσμου, αποτελεί εντυπωσιακό παράδειγμα αρχιτεκτονικής της αρχαίας Ρώμης.

Σινικό Τείχος (Κίνα):

Σειρά από τείχη και άλλα εμπόδια που κατασκευάστηκαν, για να προστατεύουν τα βόρεια σύνορα της Κίνας από επιδρομές εχθρών. Η κατασκευή του ξεκίνησε τον 7ο αι. π.Χ. Σταδιακά, επεκτεινόταν και αναβαθμιζόταν, έως τον 17ο αιώνα. Για την κατασκευή του τείχους χρησιμοποιήθηκαν διάφορα υλικά, που υπήρχαν διαθέσιμα στην κάθε περιοχή. Για παράδειγμα, κοντά στο Πεκίνο χρησιμοποιήθηκε ασβεστόλιθος, αλλού γρανίτης, αλλού πυρότουβλο. Όπου δεν υπήρχαν κατάλληλα υλικά, το τείχος κατασκευαζόταν από απορρίμματα, που τοποθετούνταν ανάμεσα σε κομμάτια ξύλου. Το Σινικό Τείχος αποτελεί μεγαλύτερο σε διαστάσεις ανθρώπινο οικοδόμημα στην παγκόσμια ιστορία. Μαζί με όλα τα διακλαδώσεις του, έχει συνολικό μήκος 21196 χιλιόμετρα, όσο περίπου το μισό μήκος περιφέρειας της Γης. Το Σινικό Τείχος, ένα από τα πιο εκπληκτικά ανθρώπινα δημιουργήματα αποτελεί το εθνικό σύμβολο της Κίνας.

Πέτρα (Ιορδανία):

Αρχαία πόλη στην έρημο της Ιορδανίας, η οποία κάποτε ήταν πολύ ανεπτυγμένη, γιατί ήταν το κέντρο των εμπορικών δρόμων της αρχαίας Αραβίας. Παρέμεινε για αρκετό καιρό κρυμμένη, μέχρι που ανακαλύφθηκε στις αρχές του 19ου αιώνα, σε μια μυστική κοιλάδα. Το μεγαλύτερο μέρος της πόλης είναι φτιαγμένο σε έναν ροδοκκόκκινο βράχο, πάνω σε μαλακά πετρώματα. Οι κάτοικοί της οι Ναβαταίοι, την ονόμαζαν Ράκμου, δηλαδή: «βράχος με χρωματιστές ραβδώσεις». Οι Έλληνες έμποροι την ονόμασαν Πέτρα, γιατί κάθε άνοιξη οι κάτοικοι προσέφεραν, ως θυσία σε μια θεότητα, δι μεγάλης πέτρα. Στην Πέτρα, παραμένουν καλά διατηρημένα το μοναστήρι του θησαυροφυλάκιου, το λουτρό, και η πλατεία Ζημ Ατούφ. Η σπάνια ομορφιά της Πέτρας, η οποία προσέλκυε πολλούς τουρίστες, οδήγησε στην ίδρυση του εθνικού θησαυρού για την Ιορδανία και το πιο διάσημο τουριστικό αξιοθέατο της χώρας.

Άγαλμα του Χριστού Λυτρωτή (Ρίο Ντε Τζανέιρο):

Εμβληματικό άγαλμα του Ιησού Χριστού, που δεσπόζει στην κορυφή του λόφου Κορκοβάτο, στη Βραζιλία, προσφέροντας εκπληκτική θέα στην πόλη του Ρίο Ντε Τζανέιρο και στην παραλία της Κοπακαμπάνια. Το άγαλμα κτίστηκε, για να γιορταστούν τα 100 χρόνια ανεξαρτησίας της Βραζιλίας. Είναι το πιο πρόσφατο από τα νέα επτά θαύματα του κόσμου. Κατασκευάστηκε από το 1926 έως το 1931. Έχει ύψος 32 μέτρα, ζυγίζει 1000 τόνους και είναι κατασκευασμένο με πέτρα, η οποία έφθασε από την πόλη Λίμα της Σουηδίας. Ο Ιησούς στέκεται με απλωμένα τα χέρια σαν να καλωσορίζει τον κόσμο, σε ύψος 710 μέτρων, με τρόπο ώστε να στενάζει τις φτωχογενονίες (φαβέλες) και τις πλούσιες συνοικίες του Ρίο. Το Άγαλμα του Χριστού Λυτρωτή είναι διάσημο σύμβολο της χριστιανικής πίστης.

Ταζ Μαχάλ (Ινδία):

Μεγαλοπρεπής τάφος, κοντά στην πόλη Άγκρα της Ινδίας, στις όχθες του ποταμού Γιούμα. Το Ταζ Μαχάλ, που σημαίνει «Στέμμα των Παλατιών», κατασκευάστηκε γύρω από το μουσουλμανικό που έκτισε ο αυτοκράτορας Σαχ Τζαχάν, για να τιμήσει την πολυαγαπημένη του σύζυγο, Μουμτάζ Μαχάλ, η οποία πέθανε το 1631. Για να ολοκληρωθούν οι εργασίες κατασκευής του, χρειάστηκαν 22 χρόνια, 20000 εργάτες και τεράστιο κόστος. Κατασκευάστηκε με λευκά μάρμαρα και διακοσμήθηκε περίτεχνα με ημιπολύτιμους λίθους. Ένας χρυσός φράκτης τοποθετήθηκε γύρω από τον τάφο λέγοντας ότι ο Τζαχάν στόλισε με πέρες και διαμάντια. Για την προστασία του ταφικού κτιρίου, το Ταζ Μαχάλ θεωρείται θρίαμβος της πιο εμβληματικής αριστουργήματα, αφιερωμένο στη ρομαντική αγάπη.

Τσιπσέν Ιτζά (Μεξικό):

Ιερή αρχαία πόλη των Μάγια, κτισμένη τον 7ο αιώνα μ.Χ., που είναι το πιο θαυμαστό δείγμα του πολιτισμού τους. Χωρίς να έχουν μεταλλικά εργαλεία ή τροχό, οι Μάγια έφτιαξαν επιβλητικά κτίρια, με έντονα χρώματα, καλυμμένα με σύμβολα της ιερογλυφικής τους γραφής. Στη μέση της Τσιπσέν Ιτζά, δεσπόζει, με τον επιβλητικό της όγκο, η πυραμίδα του Κοκουλκάν. Οι Μάγια φημίζονται για τις γνώσεις τους στην αστρονομία και για τη δημιουργία του ημερολογίου τους. Η πυραμίδα αυτή έχει 365 σκαλοπάτια, που αντιστοιχούν στις 365 ημέρες του «Ημερολογίου των Μάγια». Η Τσιπσέν Ιτζά ήταν εξαιρετικά σημαντική στη ζωή για πάρα πολλά χρόνια. Μέχρι και σήμερα, δεν έχει αποδειχθεί με βεβαιότητα γιατί οι Μάγια την εγκατέλειψαν, πριν από περίπου 1200 χρόνια. Κάποιοι αρχαιολόγοι μιλούν για ξηρασία, άλλοι για πόλεμο και άλλοι για μία τρομερή ασθένεια. Χρειάστηκε περισσότερο από έναν αιώνα, για να αποκωδικοποιηθούν κάποια από τα μυστικά των Μάγια. Στην Τσιπσέν Ιτζά οι αρχαιολόγοι πιστεύουν ότι κρύβονται ακόμη πολλά μυστικά των Μάγια.

Τα θαυμαστά αυτά δημιουργήματα του ανθρώπινου πολιτισμού είναι από τους πιο δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς και τα πιο πολυφωτογραφημένα σημεία του κόσμου, γοητεύοντας εκατομμύρια τουρίστες από όλο τον κόσμο. Τα εντυπωσιακά αυτά επιτεύγματα αναγνωρίζονται από την UNESCO ως μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς, αφού θεωρούνται σημαντικότερες ιστορικές και πολιτιστικές περιοχές του παγκόσμιου πολιτισμού.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

6

Να διαβάσετε το κείμενο: «Τα Νέα Επτά Θαύματα του Κόσμου» και να προχωρήσετε στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Να γράψετε τρεις (3) πληροφορίες που αντλήσατε από το κείμενο, δύο (2) ενδιαφέροντα στοιχεία και μία (1) απορία που εξακολουθείτε να έχετε, σε σχέση με το κείμενο:

3

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΕΜΑΘΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

- _____
- _____
- _____

2

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

- _____
- _____

1

ΑΠΟΡΙΑ ΠΟΥ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΩ ΝΑ ΕΧΩ ΓΙΑ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

- _____

2. Να κυκλώσετε αν οι παρακάτω πληροφορίες είναι **ΣΩΣΤΟ** ή **ΛΑΘΟΣ**:

Το **Μάτσου Πίτσου** βρίσκεται στο σημερινό Μεξικό.

ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ

Δεν υπάρχουν πλέον μυστικά για τη ζωή των **Μάγια**.

ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ

Οι **Ίνκας** ήταν γνωστοί για το ημερολόγιό τους.

ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ

Το **Άγαλμα του Χριστού Λυτρωτή** βρίσκεται στη Σουηδία.

ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ

Ο τάφος της **Μουμτάζ Μαχάλ** είχε χρυσό φράκτη.

ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ

Το **Σινικό Τείχος** φτιάχτηκε παντού με γρανίτη ή ασβεστόλιθο.

ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ

Οι **Μάγια** είχαν ανακαλύψει τον τροχό.

ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ

Στο **Κολοσσαίο** γίνονταν αποκλειστικά μονομαχίες.

ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ

3. Να αντιστοιχίσετε τις πληροφορίες με την ανθρώπινη κατασκευή:

Πληροφορίες	Ανθρώπινη Κατασκευή
Κτίστηκε προς τιμή της αγάπης.	Μάτσου Πίτσου
Κατασκευάστηκε με πέτρα από τη Σουηδία.	Τσιτσέν Ιτζά
Πήρε το όνομά της από Έλληνες εμπόρους.	Κολοσσαίο
Ίσως να κρύβει μυστικά αστρονομίας.	Πέτρα
Διεξάγονταν μονομαχίες με ζώα και ανθρώπους.	Ταζ Μαχάλ
Βρίσκεται σε υψόμετρο 2700 μέτρων.	Σινικό Τείχος
Η μεγαλύτερη κατασκευή στην παγκόσμια ιστορία.	Άγαλμα του Χριστού Λυτρωτή

Δραστηριότητες για **ανάκτηση πληροφοριών**, **αυτόνομη ανάγνωση-μελέτη**, προετοιμασία για μεγαλύτερα κείμενα και μορφές δραστηριοτήτων τόσο στα γλωσσικά όσο και σε άλλα μαθήματα γυμνασίου

Σινικό Τείχος (Κίνα):

Σειρά από τείχη και άλλα εμπόδια που κατασκευάστηκαν, για να προστατεύουν τα βόρεια σύνορα της Κίνας από επιδρομές εχθρών. Η κατασκευή του ξεκίνησε τον 7ο αι. π.Χ. Σταδιακά, επεκτεινόταν και αναβαθμιζόταν, έως τον 17ο αιώνα. Για την κατασκευή του τείχους χρησιμοποιήθηκαν διάφορα υλικά, που υπήρχαν διαθέσιμα στην κάθε περιοχή. Για παράδειγμα, κοντά στο Πεκίνο χρησιμοποιήθηκε ασβεστόλιθος, αλλού γρανίτης, αλλού πυρότουβλο. Όπου δεν υπήρχαν κατάλληλα υλικά, το τείχος κατασκευαζόταν από απορρίμματα, που τοποθετούνταν ανάμεσα σε κομμάτια ξύλου. Το Σινικό Τείχος αποτελεί το μεγαλύτερο σε διαστάσεις ανθρώπινο οικοδόμημα στην παγκόσμια ιστορία. Μαζί με όλες τις διακλαδώσεις του, έχει συνολικό μήκος 21196 χιλιόμετρα, όσο περίπου το μισό μήκος της περιφέρειας της Γης. Το Σινικό Τείχος, ένα από τα πιο εκπληκτικά ανθρώπινα δημιουργήματα, αποτελεί το εθνικό σύμβολο της Κίνας.

4. Να χρωματίσετε στο κείμενο τα δομικά μέρη της παραγράφου που αναφέρονται στο **Σινικό Τείχος**, ως εξής: θεματική πρόταση (με πράσινο), λεπτομέρειες (με πορτοκαλί), κατακλείδα (με κόκκινο).
5. Αν είχατε τη δυνατότητα να επισκεφτείτε κάποιο από τα νέα επτά θαύματα του κόσμου, ποιο θα διάλεγε; Να γράψεις μία παράγραφο, με **θεματική πρόταση**, **λεπτομέρειες** και **κατακλείδα**, αιτιολογώντας την απάντησή σου.

Blank lined area for writing the answer to question 5.

Αναγνώριση & αξιοποίηση δομής παραγράφου (θεματική πρόταση - κύριο μέρος – κατακλείδα). Επανάληψη, σημαντικό για γυμνάσιο, εμπέδωση.

6. Να αντλήσετε από το κείμενο και να γράψετε πληροφορίες, συνδέοντας κύριες και δευτερεύουσες προτάσεις.

Κύρια και δευτερεύουσα **χρονική** πρόταση (συνδέονται με χρονικούς συνδέσμους, όπως: «όταν», «καθώς», «πριν»)

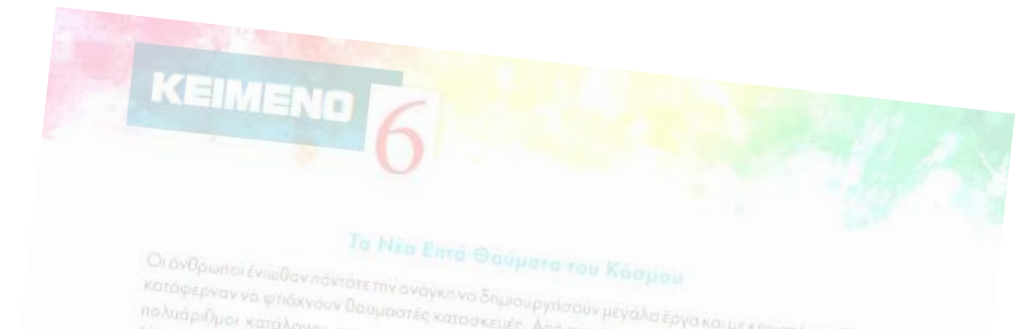
Κύρια και δευτερεύουσα **αιτιολογική** πρόταση (συνδέονται με αιτιολογικούς συνδέσμους, όπως: «γιατί», «επειδή»)

Κύρια και δευτερεύουσα **συμπερασματική** πρόταση (συνδέονται με συμπερασματικούς συνδέσμους, όπως: «ώστε να», «που»)

Κύρια και δευτερεύουσα **εναντιωματική** πρόταση (συνδέονται με εναντιωματικούς συνδέσμους, όπως: «αν και», «ενώ»)

Κύρια και δευτερεύουσα **τελική** πρόταση (συνδέονται με τους τελικούς συνδέσμους για να και να)

Οι σελίδες 190-199 της Γραμματικής Ε' και Στ' Δημοτικού και οι συμβουλές στην παρένθεση θα σας βοηθήσουν

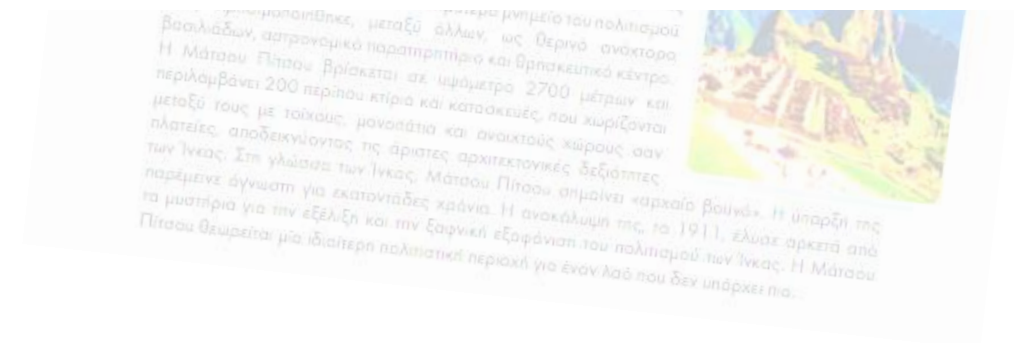

Επανάληψη και λειτουργία **δευτερευουσών προτάσεων**.

Σχέση με περιεχόμενο για **διασύνδεση κατανόησης κειμένου με σύνταξη**.

Εξάσκηση στην **ορθογραφία και στη σύνδεση κύριων και δευτερευουσών προτάσεων**.

Αξιοποίηση **βιβλίου γραμματικής** ως βιβλίο αναφοράς (**δεξιότητα αυτόνομης μάθησης**).

7. Να γράψετε ολογράφως τις πληροφορίες του κειμένου, που αντιστοιχούν στους παρακάτω αριθμούς, όπως το παράδειγμα:

365 Η πυραμίδα στη μέση της Τσιτσέν Ιτζά έχει **τριακόσια εξήντα πέντε (365)** σκαλοπάτια.

1200

48

524

2700

20000

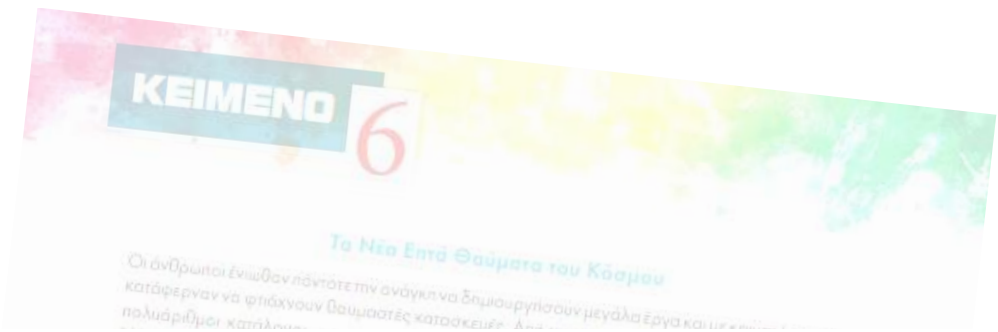
8. Να υπογραμμίσετε στο κείμενο τις παθητικές μετοχές (με κατάληξη -μένος, -μένη, -μένο).
Γιατί, άραγε, χρησιμοποιούνται παθητικές μετοχές (-μένος, -μένη, -μένο), σε αυτό το κείμενο;

Blank lines for writing answers to question 8.

Κάποιες φορές, μπερδεύουμε τις παθητικές μετοχές με τα επίθετα. Γιατί, νομίζετε;

Blank lines for writing answers to the note about passive participles and adjectives.

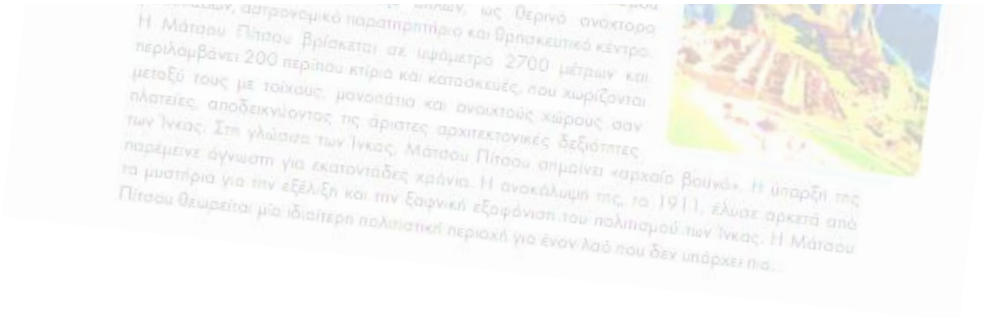

Υπενθύμιση και λειτουργία **αριθμητικών** σε περιγραφικά (πληροφοριακά) κείμενα.

Υπενθύμιση και λειτουργία **παθητικών μετοχών** σε περιγραφικά (πληροφοριακά) κείμενα.

Διασύνδεση **κατανόησης περιγραφικού κειμένου με γλωσσικά στοιχεία.**

Εξάσκηση στην **ορθογραφία, συζήτηση**

9. Στο κείμενο για τα Νέα Επτά Θαύματα του Κόσμου υπάρχουν πολλά **επίθετα** και **επιρρήματα**.

Γιατί χρησιμοποιούνται αρκετά επίθετα;

Γιατί χρησιμοποιούνται αρκετά επιρρήματα;

10. Να εντοπίσετε στο κείμενο όσα περισσότερα **επίθετα** και **επιρρήματα** μπορείτε. Στη συνέχεια, να τα καταγράψετε, με τη βοήθεια του παρακάτω πίνακα, αναλόγως.

ΕΠΙΘΕΤΑ			
Βαθμοί σύγκρισης των επιθέτων			
θετικός βαθμός	συγκριτικός βαθμός	σχετικός υπερθετικός βαθμός	απόλυτος υπερθετικός βαθμός
ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ			
Είδη επιρρημάτων			
τοπικά	χρονικά	ποσοτικά	τροπικά

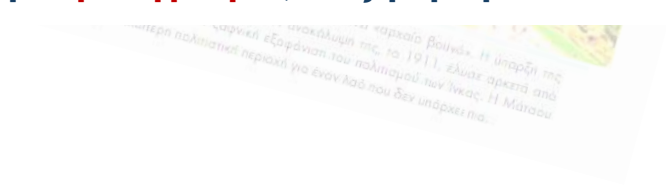
Επανάληψη και **λειτουργία (παραθετικών) επιθέτων** σε περιγραφικά (πληροφοριακά) κείμενα.

Επανάληψη και λειτουργία (**είδη**) **επιρρημάτων** σε περιγραφικά (πληροφοριακά) κείμενα.

Αναγνώριση, διάκριση και λειτουργία

Διασύνδεση **κατανόησης περιγραφικού κειμένου με γλωσσικά στοιχεία**.

Εξάσκηση στην **ορθογραφία, συζήτηση**

11. Να υπογραμμίσετε στο κείμενο σύνθετες λέξεις. Στη συνέχεια, να αναλύσετε τέσσερις από αυτές τις λέξεις στα συνθετικά τους, όπως το παράδειγμα:

αμφιθέατρο: αμφί + θέατρο

_____ : _____ + _____
_____ : _____ + _____
_____ : _____ + _____
_____ : _____ + _____

12. Να μελετήσετε, με τη βοήθεια και λεξικού, τις σύνθετες λέξεις αστρονομία και αστυνομία. Αφού τις αναλύσετε στα συνθετικά τους, να γράψετε τη σημασία τους:

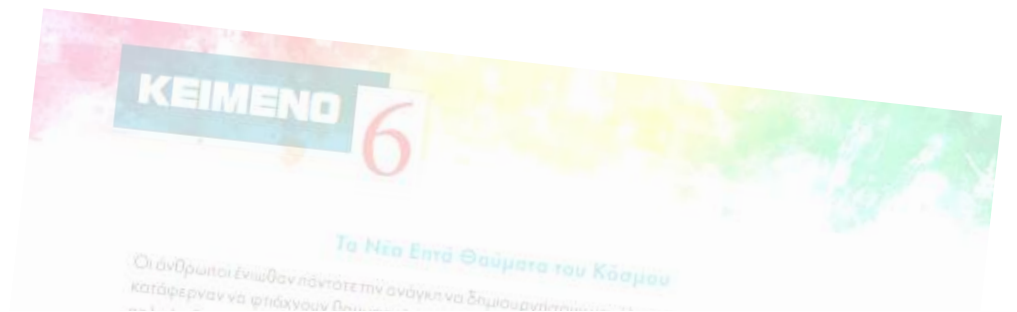
αστρονομία: _____ + _____

αστυνομία: _____ + _____

Να γράψετε τρεις λέξεις που αρχίζουν από το πρώτο συνθετικό της λέξης **αστυνομία**:

Να γράψετε τρεις λέξεις που τελειώνουν με το δεύτερο συνθετικό της λέξης **αστρονομία**:

Να σχολιάσετε και να συγκρίνετε τα συνθετικά των δύο λέξεων. Τι συμπεραίνετε;

Δεξιότητες για κατανόηση και εμπλουτισμό λεξιλογίου

(ανάλυση, παραγωγή, λειτουργία σύνθετων λέξεων, σύγκριση, συζήτηση)

Ερμηνεία/απόδοση λεξιλογίου με βάση τα συμφραζόμενα.

Αξιοποίηση συμβατικών και διαδικτυακών **λεξικών** (δεξιότητα αυτόνομης μάθησης)

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΟΥ ΘΑΥΜΑΖΟΥΜΕ!

Εκτός από τους ανθρώπους της οικογένειάς μας, όλοι και όλες έχουμε θαυμάζουμε, που μπορεί να ασχολούνται με τον αθλητισμό, το τραγούδι, θέατρο ή κάτι άλλο.

Για ένα διαδικτυακό αφιέρωμα με θέμα: «Οι άνθρωποι που θαυμάζεις» στην ιστοσελίδα, να επιλέξεις έναν άνθρωπο που θαυμάζεις και να φτιάξεις αφιέρωμα, περιγράφοντάς τον/την:

- το όνομά του/της και άλλα προσωπικά στοιχεία
- δύο στοιχεία για το πώς είναι εξωτερικά
- με τι ασχολείται στη ζωή του/της
- τρεις λόγους για τους οποίους θαυμάζεις αυτόν τον άνθρωπο.

*** Μπορείς, στη συνέχεια, να παρουσιάσεις το αφιέρωμά σου σε πρόγραμμα παρουσίασης PowerPoint).

Ενότητα	Περιεχόμενο
Παρουσίαση	Ποιος/α είναι; (όνομα, επάγγελμα) Τι σε κάνει να τον/την θαυμάζεις; (μια σύντομη πρόταση)
Εξωτερική Εμφάνιση	Γιατί (μία σύντομη πρόταση) Στοιχεία και εξωτερικά χαρακτηριστικά (π.χ. ύψος, χρώμα μαλλιών, στυλ)
Τι κάνει	Με τι ασχολείται (επάγγελμα, χόμπι) Περιγραφή της κύριας δραστηριότητας/επαγγέλματος Άλλα επιτεύγματα/ενδιαφέροντα/δράσεις
Γιατί τον/την θαυμάζω	Τι άλλο κάνει στον ελεύθερο χρόνο του/της; 3 λόγοι για τους οποίους θαυμάζεις αυτό το άτομο
Συμπέρασμα	Παραδείγματα για κάθε λόγο (τι σε έκανε να νιώθεις έτσι, τι σε εμπνέει, πώς σε έχει επηρεάσει) Πώς σε κάνει να νιώθεις το άτομο αυτό Σύνοψη λόγων για τους οποίους τον/την θαυμάζεις Μήνυμα/ευχή προς το πρόσωπό του/της

Παραγωγή περιγραφής ατόμου: Περιεχόμενο, γλωσσικά στοιχεία, σχηματική δομή, προσυγγραφικό, συγγραφικό, μετασυγγραφικό στάδιο. Εμπειρία, πλαίσιο και εκπαιδευτικά υλικά εκπαιδευτικού.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Παρουσίαση:

- Θα σας μιλήσω για ένα άτομο που θαυμάζω πολύ και θεωρώ ότι...
- Θαυμάζω τον/την [όνομα] για...
- Ο/Η [όνομα] είναι ένα άτομο που θαυμάζω πολύ.
- Ένας/Μία από τους λόγους που θαυμάζω τον/την [όνομα] είναι...

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

Γενική περιγραφή:

- Ο/Η [όνομα] είναι [επάγγελμα/ιδιότητα] γεννήθηκε [τόπος] και ζει [τόπος]. Είναι περίπου [ηλικία] χρονών.
- Έχει [χαρακτηριστικά εμφάνισης].
- Συνήθως τον/την βλέπουμε να [δραστηριότητα].

Ικανότητες/Δεξιότητες:

- Ο/Η [όνομα] είναι πολύ καλός/ή στο [δραστηριότητα, δράση].
- Έχει [θετικές ιδιότητες/χαρακτηριστικά].
- Είναι πάντα πρόθυμος/η να [βοηθήσει/προσφέρει].

Επιρροή:

- Ο/Η [όνομα] με έχει εμπνεύσει να...
- Μου έχει δείξει ότι...
- Θέλω να μοιάσω στον/στην [όνομα] γιατί...

Επιτεύγματα:

- Ο/Η [όνομα] έχει καταφέρει [επίτευγμα, δράση].
- Έχει κερδίσει [βραβείο/αναγνώριση] για...
- Είναι γνωστός/ή για [ταλέντο/δεξιότητα/ανακάλυψη].

Αξιοθαύμαστα χαρακτηριστικά:

- Ο/Η [όνομα] είναι [γενικά προσωπικά χαρακτηριστικά].
- Θαυμάζω τον/την [όνομα] για [αξιοθαύμαστο χαρακτηριστικό].
- Μαθαίνω πολλά από τον/την [όνομα] για...

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- Ο/Η [όνομα] είναι ένα άτομο που θαυμάζω πολύ.
- Είναι [θετικά επίθετα] και με έχει εμπνεύσει με...
- Είμαι ευγνώμων που έχω τον/την [όνομα] στη ζωή μου.
- Θα ήταν τεράστια η χαρά μου αν είχα την ευκαιρία να γνωρίσω...

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΟΥ ΘΑΥΜΑΖΟΥΜΕ!

Εκτός από τους ανθρώπους της οικογένειάς μας, όλοι και όλες έχουμε ανθρώπους που θαυμάζουμε, που μπορεί να ασχολούνται με τον αθλητισμό, το τραγούδι, τις επιστήμες, το θέατρο ή κάτι άλλο.

Για ένα διαδικτυακό αφιέρωμα με θέμα: «Οι άνθρωποι που θαυμάζουμε!» στη σχολική σας ιστοσελίδα, να επιλέξεις έναν άνθρωπο που θαυμάζεις και να γράψεις ένα αφιέρωμα, περιγράφοντάς τον/την:

- το όνομά του/της και άλλα προσωπικά στοιχεία
- δύο στοιχεία για το πώς είναι εξωτερικά
- με τι ασχολείται στη ζωή του/της
- τρεις λόγους για τους οποίους θαυμάζεις αυτόν τον άνθρωπο.

**Μπορείς, στη συνέχεια, να παρουσιάσεις το αφιέρωμά σου σε ψηφιακή μορφή (π.χ., στο πρόγραμμα παρουσίασης PowerPoint).

Παραγωγή περιγραφής ατόμου: Περιεχόμενο, γλωσσικά στοιχεία, σχηματική δομή, προσυγγραφικό, συγγραφικό, μετασυγγραφικό στάδιο. Ευελιξία, πλαίσιο και άλλες σχετικές βοήθειες εκπαιδευτικού.

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΟΥ ΘΑΥΜΑΖΟΥΜΕ!

Εκτός από τους ανθρώπους της οικογένειάς μας, όλοι και όλες έχουμε ανθρώπους που θαυμάζουμε, που μπορεί να ασχολούνται με τον αθλητισμό, το τραγούδι, τις επιστήμες, το θέατρο ή κάτι άλλο.

Για ένα διαδικτυακό αφιέρωμα με θέμα: «Οι άνθρωποι που θαυμάζουμε!» στη σχολική σας ιστοσελίδα, να επιλέξεις έναν άνθρωπο που θαυμάζεις και να γράψεις ένα αφιέρωμα, περιγράφοντάς τον/την:

- το όνομά του/της και άλλα προσωπικά στοιχεία
- δύο στοιχεία για το πώς είναι εξωτερικά
- με τι ασχολείται στη ζωή του/της
- τρεις λόγους για τους οποίους θαυμάζεις αυτόν τον άνθρωπο.

*** Μπορείς, στη συνέχεια, να παρουσιάσεις το αφιέρωμά σου σε ψηφιακή μορφή (π.χ., στο πρόγραμμα παρουσίασης PowerPoint).*

*ευελιξία, επεκτάσεις (διαφοροποίηση),
μετασυγγραφικό στάδιο, κοινοποίηση,
καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων*

Παραγωγή περιγραφής ατόμου: Περιεχόμενο (περιγραφές), γλωσσικά στοιχεία, σχηματική δομή

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ!

Το σχολείο σου ετοιμάζει ένα αναμνηστικό λεύκωμα. Κάθε παιδί της Στ' τάξης, μπορεί, **ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ**, να γράψει μια ανάμνησή του, για τα χρόνια που πέρασε στο δημοτικό σχολείο. Η ανάμνηση αυτή μπορεί να αφορά σε ένα αστέιο περιστατικό, μία δύσκολη περίοδο, μία χαρούμενη στιγμή, ένα παράξενο γεγονός ή κάτι άλλο.

ΑΝ ΘΕΛΕΙΣ, μπορείς να διαλέξεις μία ξεχωριστή για σένα σχολική ανάμνηση και να συμμετέχεις στο λεύκωμα.

Αφού γράψεις τον τίτλο της ανάμνησής σου, να την αφηγηθείς με λεπτομέρειες (πού, πότε, τι έγινε, ποιοι/ες συμμετείχαν, ποια κατάληξη είχε). Στο τέλος, να γράψεις γιατί διάλεξες τη συγκεκριμένη ανάμνηση για το λεύκωμα του σχολείου σου.

*** Η προετοιμασία για το λεύκωμα μπορεί να γίνει στο τετράδιό σου. Ακολούθως, «σκεφτείτε έξω από το κουτί» για το πώς μπορεί να φτιαχτεί το λεύκωμα (π.χ., τρισδιάστατα, ψηφιακά, με αειφόρα υλικά).

καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων, δημιουργικότητας συνεργασίας, επεκτάσεις (διαφοροποίηση), μετασυγγραφικό στάδιο, κοινοποίηση

Παραγωγή (ρεαλιστικής) **αφήγησης**: Περιεχόμενο, γλωσσικά στοιχεία, σχηματική δομή. Ευελιξία εκπαιδευτικού για διαχείριση εκπαιδευτικού υλικού και διδακτικού χρόνου.

ΔΙΑΒΑΖΟΝΤΑΣ ΚΕΙΜΕΝΑ ΩΣ ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ - ΠΑΡΑΘΥΡΟ- ΠΟΡΤΑ

Με βάση τα κείμενα που έχετε μελετήσει, μπορείτε να συζητήσετε στην τάξη όσα διαβάσετε ως καθρέφτη, παράθυρο, πόρτα.

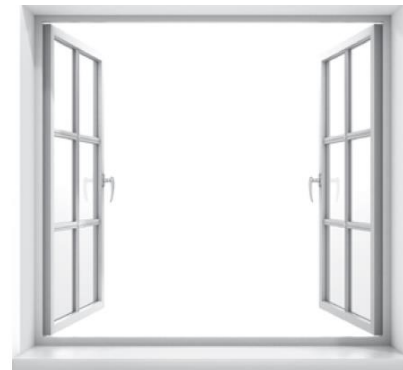
Τα κείμενα ως καθρέφτης:

Βρίσκουμε στο κείμενο στοιχεία του εαυτού και της ζωής μας, γνωστές μας γνώσεις και πληροφορίες, δικές μας απόψεις και προσωπικές εμπειρίες.

Τα κείμενα ως πόρτα:

Οδηγούμαστε σε νέες πράξεις, νέες δραστηριότητες, σε επικοινωνία με άλλους/ες, σε αλλαγές στη ζωή μας, κάνουμε δράσεις για εμάς και για άλλους/ες, βάζουμε στόχους.

Τα κείμενα ως παράθυρο:

Μαθαίνουμε νέες πληροφορίες, αποκτούμε γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες. Γνωρίζουμε νέους ανθρώπους και πολιτισμούς, νέες συνήθειες, εμπειρίες, άλλους κόσμους.

Για κείμενο ή κείμενα ή για συνολικά την ενότητα

Γλώσσα

Λέξεις...
Φράσεις...
Κείμενα

ΣΤ' Δημοτικού

ΜΕΓΑΛΩΝΟΝΤΑΣ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ...
ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ
ΜΕΓΑΛΩΝΟΥΜΕ!

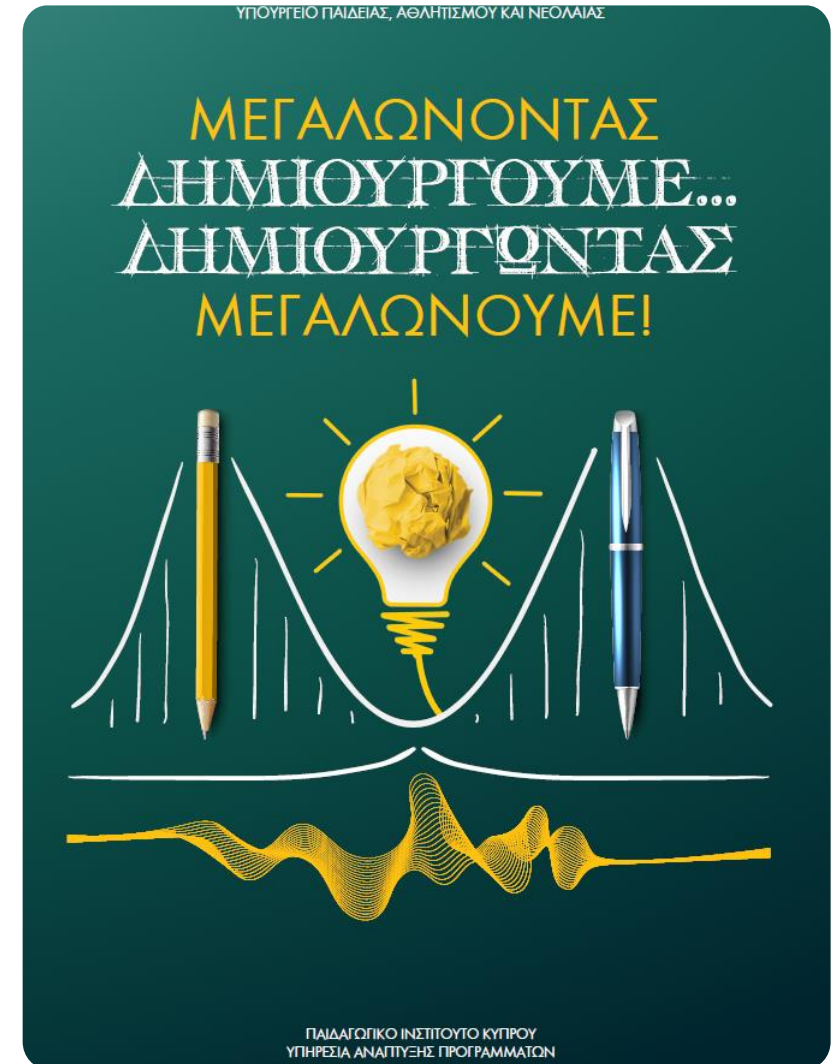
ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ/1:

-Μπορεί να αξιοποιηθεί είτε παράλληλα με τις υπόλοιπες ενότητες του σχολικού εγχειριδίου, μέχρι το τέλος της σχολικής χρονιάς, είτε να αφιερωθεί ξεχωριστός διδακτικός χρόνος.

-Σημαντικό να συνδυαστεί η ενότητα με υλικό, φύλλα εργασίας, πρακτικές και εμπειρίες, που ήδη χρησιμοποιούμε οι εκπαιδευτικοί της Στ' τάξης για ομαλή μετάβαση από το δημοτικό στο γυμνάσιο.

-Μπορεί να αποτελέσει μέσο διαφοροποιημένης διδασκαλίας, εργαλείο ανατροφοδότησης και διαμορφωτικής αξιολόγησης.

-Εκεί και όπου εντοπιστούν μαθησιακά κενά ή αδυναμίες, μπορεί ο/η εκπαιδευτικός να προβεί, με βάση την εμπειρία του, σε διδακτικές παρεμβάσεις, μινι-διδασκαλίες κ.λπ.

**ΕΥΕΛΙΞΙΑ, ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΩΝ
ΜΑΘΗΤΩΝ/ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ**

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ/2:

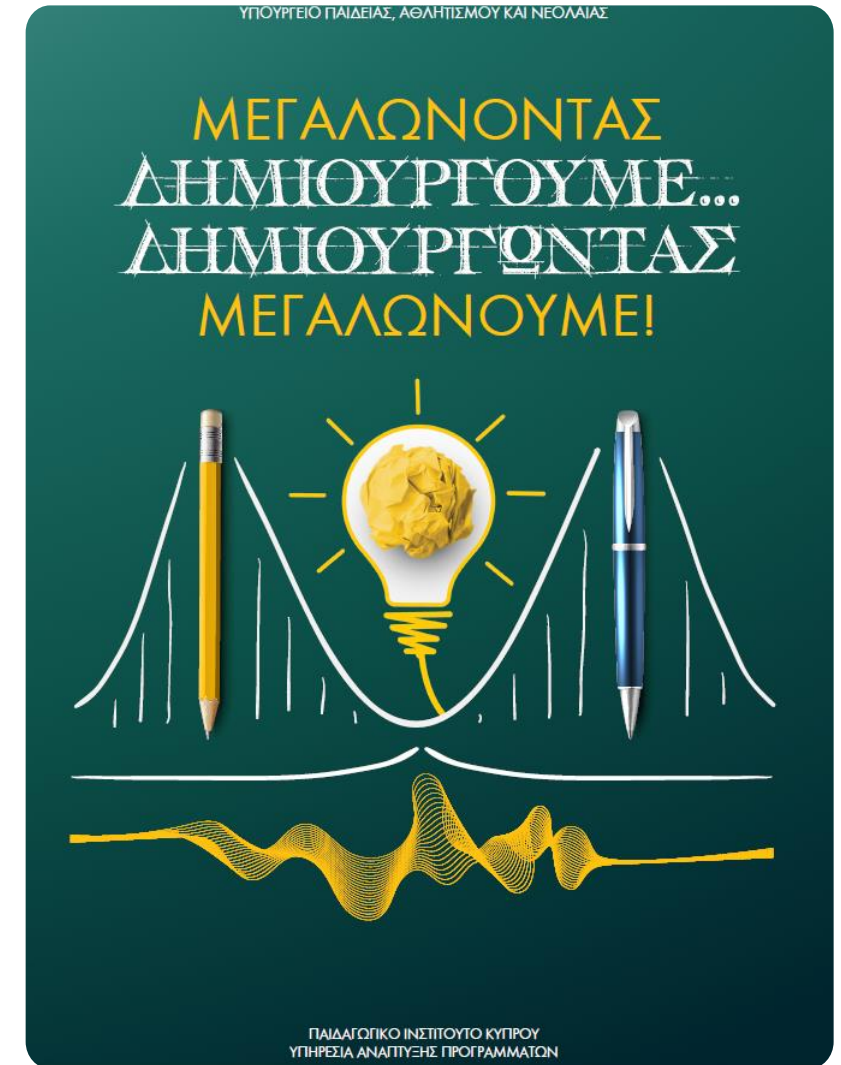
-Πολλές από τις ιδέες και δραστηριότητες που προτείνονται, μπορεί να αξιοποιηθούν σε διάφορα κείμενα τη ενότητας ή και των σχολικών εγχειριδίων.

-Ευέλικτη αξιοποίηση κειμένων, δραστηριοτήτων, ασκήσεων σχολικού εγχειριδίου, με βάση το Αναλυτικό Πρόγραμμα και την παιδαγωγική συγκυρία της τάξης.

-Ενσωμάτωση αρχών γενικής παιδαγωγικής (π.χ., συνεργατική μάθηση, διαφοροποίηση διδασκαλίας)

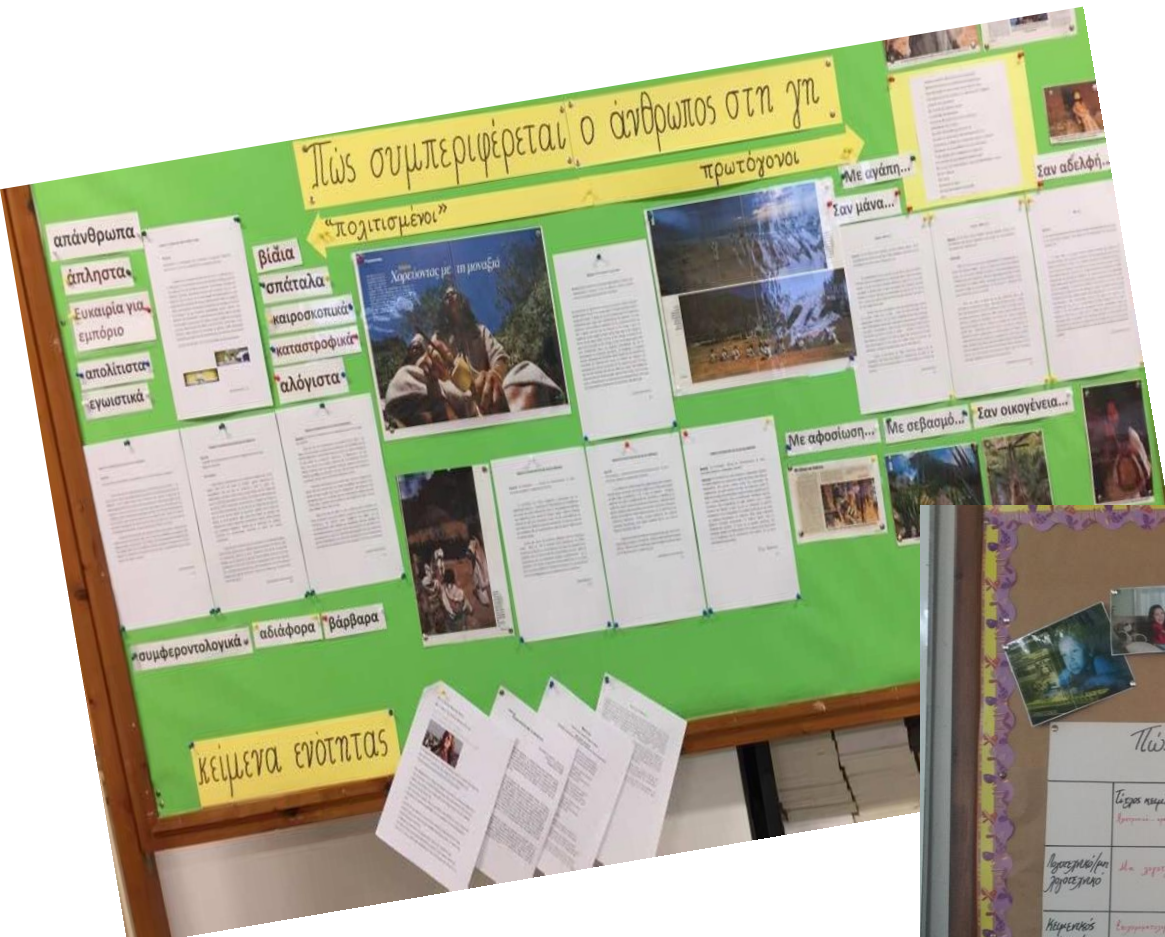
-Για κατ' οίκον εργασία: Δραστηριότητες αυτόνομης ανάγνωσης, αυτόνομης μάθησης. Όχι σύνθετα έργα που χρειάζονται επεξηγήσεις και αρκετό χρόνο.

-Συνεργασία και συνεννόηση με διευθυντή/διευθύντρια, εκπαιδευτικούς «αδελφών» τμημάτων Στ' τάξης, άλλων μαθημάτων, ολοήμερου, ΔΡΑΣΕ+, στήριξης αλφαριθμητισμού, ελληνικής ως δεύτερης, γονείς/κηδεμόνες.

**ΕΥΕΛΙΞΙΑ, ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΩΝ
ΜΑΘΗΤΩΝ/ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ**

ΛΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΙΝΑΚΙΔΑΣ ΤΑΞΗΣ (ΠΙΝΑΚΙΔΑ ΕΝΟΤΗΤΑΣ, ΠΛΕΓΜΑ ΕΝΟΤΗΤΑΣ, ΓΡΑΜΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ κ.ά.)

Πώς τα ηλεκτρονικά παιχνίδια επηρεάζουν τη ζωή των παιδιών;

	Έξτρα κείμενο: Χρησιμοποιώ	Έξτρα κείμενο: Πολύ να χρησιμοποιώ	Έξτρα κείμενο: Χρησιμοποιώ με μέτρο	Έξτρα κείμενο: Χρησιμοποιώ τα παιχνίδια μόνο με την παρέα	Έξτρα κείμενο: Χρησιμοποιώ τα παιχνίδια μόνο με την παρέα
Αποστροφή/παιχνίδι	Με χρησιμοποιώ	Με χρησιμοποιώ	Με χρησιμοποιώ	Με χρησιμοποιώ	Με χρησιμοποιώ
Κινητικό/κινητικό/κινητικό	Χρησιμοποιώ	Χρησιμοποιώ	Με (χρησιμοποιώ)	Με (χρησιμοποιώ)	Χρησιμοποιώ
Γνώση των κειμένων	Με χρησιμοποιώ	Χρησιμοποιώ τα παιχνίδια μου, αλλά δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων. Δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων, αλλά παίζω με τα παιχνίδια μου.	Χρησιμοποιώ τα παιχνίδια μου, αλλά δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων. Δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων, αλλά παίζω με τα παιχνίδια μου.	Χρησιμοποιώ τα παιχνίδια μου, αλλά δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων. Δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων, αλλά παίζω με τα παιχνίδια μου.	Χρησιμοποιώ τα παιχνίδια μου, αλλά δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων. Δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων, αλλά παίζω με τα παιχνίδια μου.
Ποσοπαιδικά παιχνίδια	Χρησιμοποιώ τα παιχνίδια μου, αλλά δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων. Δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων, αλλά παίζω με τα παιχνίδια μου.	Χρησιμοποιώ τα παιχνίδια μου, αλλά δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων. Δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων, αλλά παίζω με τα παιχνίδια μου.	Χρησιμοποιώ τα παιχνίδια μου, αλλά δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων. Δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων, αλλά παίζω με τα παιχνίδια μου.	Χρησιμοποιώ τα παιχνίδια μου, αλλά δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων. Δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων, αλλά παίζω με τα παιχνίδια μου.	Χρησιμοποιώ τα παιχνίδια μου, αλλά δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων. Δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων, αλλά παίζω με τα παιχνίδια μου.
Οπτική των κειμένων	Χρησιμοποιώ τα παιχνίδια μου, αλλά δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων. Δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων, αλλά παίζω με τα παιχνίδια μου.	Χρησιμοποιώ τα παιχνίδια μου, αλλά δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων. Δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων, αλλά παίζω με τα παιχνίδια μου.	Χρησιμοποιώ τα παιχνίδια μου, αλλά δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων. Δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων, αλλά παίζω με τα παιχνίδια μου.	Χρησιμοποιώ τα παιχνίδια μου, αλλά δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων. Δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων, αλλά παίζω με τα παιχνίδια μου.	Χρησιμοποιώ τα παιχνίδια μου, αλλά δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων. Δεν παίζω με τα παιχνίδια των άλλων, αλλά παίζω με τα παιχνίδια μου.

**ΕΥΕΛΙΞΙΑ, ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ, ΠΛΑΙΣΙΟ,
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ,
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ**

Αγαπητά μας παιδιά,

Συγχαρητήρια για την επιτυχή ολοκλήρωση ενός σημαντικού κεφαλαίου στη ζωή σας! Το Δημοτικό ήταν μια περίοδος γεμάτη μάθηση, ανακαλύψεις και φιλία. Με τους θησαυρούς που έχετε στις αποσκευές σας, είστε έτοιμοι και έτοιμες να εξερευνήσετε ένα σπουδαίο κεφάλαιο που ανοίγεται μπροστά σας: το Γυμνάσιο! Στο ταξίδι για τη γνώση είναι σημαντικό να απολαμβάνετε κάθε στιγμή. Το μάθημα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας συνεχίζει τη διαδρομή του... Συνοδοιπόρος σας είναι το βιβλιάρaki που κρατάτε στα χέρια σας. Ευελπιστούμε ότι θα αποτελέσει για εσάς έναν χρήσιμο οδοδείκτη για το μάθημα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας της Α΄ Γυμνασίου.

Είμαστε βέβαιοι ότι θα επιτύχετε!

Καλό Καλοκαίρι!

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Σας υπενθυμίζουμε ότι το βιβλιάρaki «**Μεγαλώνοντας ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ... ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ μεγαλώνουμε!**» χρειάζεται να το φυλάξετε, έτσι ώστε τον **Σεπτέμβριο** να το μεταφέρετε μαζί σας στο **Γυμνάσιο**.

Μαζί με τους/τις φιλολόγους σας, θα συνεχίσετε τη διαδρομή!

ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

Στοιχεία επικοινωνίας:

**Δρ Σπύρος Σοφοκλέους, Συντονιστής Ομάδας Ελληνικών Δημοτικής Εκπαίδευσης
(email: sofokleous.s@cyearn.pi.ac.cy)**

**Μύρια Σταύρου, Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων
(email: mstavrou2@schools.ac.cy)**

**Δρ Κωνσταντίνος Κωνσταντίνου, Επιθεωρητής Δημοτικής Εκπαίδευσης, Σύνδεσμος ΕΔΕ Ελληνικών
(email: kkonstantinou@schools.ac.cy)**

**Δρ Σιμάκης Συμεού, Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης, Υπεύθυνος ΕΜΕ ΟΑΠ ΝΕ Γλώσσας
(email: ssymeou@schools.ac.cy)**

Ελληνικά Δημοτικής Εκπαίδευσης: dde-ellinika@schools.ac.cy

Νέα Ελληνική Γλώσσας Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης: dme-nea-elliniki-glossa@schools.ac.cy